

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ФАКУЛЬТЕТ ЗЕМЛЕВНПОРЯДКУВАННЯ
332.2/7(477-25)

«ПОГОДЖЕНО» «ДОПУСКАЄТЬСЯ ДО ЗАХИСТУ»
Декан факультету В. о. завідувача кафедри земельного
землевпорядкування кадастру

проф. Свсюков Т. к. е. н., доц. Мединська Н.
В.
(підпис) (підпис)
«__» ____ 20__ р. «__» ____ 20__ р.

МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА
на тему: «ВІРШЕННЯ ПРОБЛЕМ ФОРМУВАННЯ ПАРКОВИХ ЗОН У
ДНІПРОВСЬКОМУ РАЙОНІ МІСТА КИЄВА»

Спеціальність 193 – Геодезія та землеустрій
Освітня програма
Магістерська програма Оцінка землі та нерухомого майна
Орієнтація освітньої програми освітньо-професійна

Керівник магістерської роботи
К. е. н. Цвях О. М.
(науковий ступінь та вчене звання) (підпис) (ІПБ)

Виконав Клименко І. В.
(підпис)

КИЇВ – 2022

НУБІП України

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ

І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

НУБІП України
Факультет землевпорядкування

ЗАТВЕРДЖУЮ

НУБІП України
В. о. завідувача кафедри земельного кадастру
к.е.н., доц. Мединська Н. В.
« _____ » _____ 2022 року

НУБІП України
ЗАВДАННЯ
ДО ВИКОНАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ СТУДЕНТУ
Клименко Ігорю Вікторовичу

Спеціальність 193 «Геодезія та землеустрій»

Освітня програма «Геодезія та землеустрій»

Магістерська програма «Оцінка землі та нерухомого майна»

Орієнтація освітньої програми «Освітньо-професійна»

Тема магістерської роботи «Вирішення проблем формування паркових зон у Дніпровському районі міста Києва» затверджена наказом ректора від 23.10.2021 р. № 1795 «С».

Термін подання завершеної роботи на кафедру _____ р.

Вихідні дані до магістерської роботи: законодавча і нормативна бази, наукові літературні джерела з теми дослідження, публічна кадастрова карта.

Перелік питань, що підлягають дослідженню:

- дослідити теоретичні основи формування паркових зон;
- охарактеризувати та дати аналіз існуючої ситуації паркових зон у Дніпровському районі міста Києва;

- висвітлити перспективи розвитку Дніпровського району через конкретні кроки сучасного підходу формування паркових зон.

НУБІП України

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ п/п	Назва етапів виконання магістерської роботи	Строк виконання	Примітка
1	Розділ 1. Теоретичні основи формування паркових зон у Дніпровському районі міста Києва		
2	Розділ 2. Дніпровський район міста Києва як приклад паркової архітектури		
3	Розділ 3. Шляхи формування паркових зон у Дніпровському районі		
4	Попередній захист на кафедрі		

Дата видачі завдання « _____ » _____ р.

Керівник магістерської роботи _____

Цвях О.М.

Завдання прийняла до виконання _____

Клименко І. В.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ПАРКОВИХ ЗОН У ДНІПРОВСЬКОМУ РАЙОНІ МІСТА КИЄВА.....	7
1.1 Аналіз наукових праць з теми дослідження.....	7
1.2 Сутність поняття «паркова зона».....	12
1.3. Питання паркових зон у розрізі районів Києва.....	17
РОЗДІЛ 2 ДНІПРОВСЬКИЙ РАЙОН МІСТА КИЄВА ЯК ПРИКЛАД ПАРКОВОЇ АРХІТЕКТУРИ.....	24
2.1. Загальна характеристика району.....	24
2.2. Аналіз існуючої ситуації.....	31
2.3. Переваги на подолі паркових зон району.....	36
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ ПАРКОВИХ ЗОН У ДНІПРОВСЬКОМУ РАЙОНІ.....	46
3.1. Конкретні кроки щодо формування паркових зон у Дніпровському районі м. Києва.....	46
3.2. Перспективи розвитку паркових зон Дніпровського району.....	56
ВИСНОВКИ.....	64
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	67
ДОДАТКИ.....	73

ВСТУП

НУБІП України

Актуальність теми дослідження. Нині питання формування паркових зон стає все більш актуальним. Це обумовлено тим, що урбанізація значно впливає на стиль життя міських жителів. Зокрема, у м. Київ функціонує 740 зелених зон, з яких 128 є парками, а все інше віднесено до скверів. Це свідчить про те, що у великих містах знаходяться переважно невеликі за розмірами зелені зони, що знову ж таки свідчить про своєчасність даної проблеми.

НУБІП України

Водночас на сьогодні міста все більше розбудовуються, з'являються нові будівництва, зростає мережа різних магазинів, індустріальні парки стають частинами міст, а господарсько-промислові комплекси починають межувати із спальними районами. Відповідно, формуванню паркових зон приділяється все більше уваги. Адже створення паркового комплексу не лише впливає на екологічну ситуацію, але й сприяє організації дозвілля містян та розвитку у них бережливого ставлення до природи.

НУБІП України

Варто відмітити, що питання формування паркових зон розглядалося значною кількістю вітчизняних дослідників, зокрема це О. Кадуріна [20], Н. Крупа [30], Н. Мельничук [38], І. Потапчук [48]. Б. Синько [53]. На їхню думку, створення паркових зон повинно відбуватися відповідно до еколого-біологічних показників та поєднуватися із ландшафтним та архітектурним дизайном. Оскільки парк має виконувати функцію рекреаційної зони, то його побудова повинна базуватися на комфорті та зручності відвідувачів. Тобто, в сучасному уявленні парк постає як багатофункціональний простір, розробка якого потребує злагодженої роботи різних фахівців.

НУБІП України

НУБІП України

Зокрема, дослідниця Н. Мельничук вважає, що парк сприяє розвитку біологічного різноманіття та екологічної системи. Відповідно, кожний елемент парку повинен бути продуманим та відповідати основним функціям парку. При цьому сам парк має гармонійно вписуватися в урбанізовану картину міста, доповнювати її, сприяти цілісному уявленню містян про населений пункт та зелену зону [38, с. 10].

НУБІП України

Вчена Н. Крупа наголошує на тому, що паркові зони є обов'язковим елементом екосистеми будь-якого міста. Адже вони виконують як рекреаційну функцію, так і екологічну, і санітарно-гігієнічну. При цьому у великих містах завдяки існуючим паркам значно зростає кількість туристів, адже самі парки часто перетворюються у витвори мистецтва [30, с. 11].

Дослідник Б. Синько стверджує, що формування паркових зон повинно відбуватися із врахуванням кожної дрібниці. Зокрема, розробка проєкту парку має враховувати різні види покриття пішохідної доріжки, розташування лавочок, планування садово-паркового освітлення. Особлива увага повинна відводитися фокусним точкам та пам'ятним знакам у парку, адже саме вони служать базовими орієнтирами для відвідувачів [53, с. 14].

З попереднім автором погоджується і вчена А. Кадуріна. Вона вважає, що паркова зона повинна відповідати таким принципам як повторюваність, урівноваженість, домірність, співпорядкованість. Відповідно, всі елементи мають утворювати одну композицію, співвідноситися у розмірах, різнитися у розмірах, тримати увагу відвідувача [20, с. 6].

На думку І. Потапчука, формування паркових зон має першочергово відповідати запитам людини щодо організації відпочинку та дозвілля. Тож парк має створюватися таким чином, щоб його одночасно могли відвідати багато людей, отже необхідні транспортні та пішохідні рішення. При цьому вхід до парку повинен бути помітний, адже у інакшому випадку відвідувачам біде складно потрапити до парку та вийти з нього [48, с. 13].

На основі вищевикладеного можна стверджувати, що питання формування паркових зон є актуальним. Адже важливо дослідити як дана проблема вирішується у Дніпровському районі Києва та запропонувати ефективні рішення.

Мета – теоретично та практично вирішити проблеми формування паркових зон у Дніпровському районі міста Києва. Відповідно до мети були поставлені наступні завдання дослідження:

- описати питання паркових зон у розрізі районів Києва
- проаналізувати існуючу ситуацію.

- визначити переваги на невеликі паркових зон району.

- розробити конкретні кроки щодо формування паркових зон у Дніпровському районі м. Києва.

- охарактеризувати перспективи розвитку паркових зон Дніпровського району.

Об'єкт дослідження – процес формування паркових зон.

Предмет дослідження – Особливості вирішення проблем формування паркових зон у Дніпровському районі міста Києва

Методи дослідження. У роботі були використані такі теоретичні методи дослідження як описовий, аналізу та синтезу, узагальнення, порівняння. Конкретно науковими методами, що були використані, є картометричний метод, візуалізація, моделювання, візуальний аналіз, графічний аналіз.

Наукова новизна одержаних результатів. Наукова новизна отриманих результатів полягає у тому, що було вперше теоретично досліджено та практично розроблено шляхи вирішення проблем формування паркових зон у Дніпровському районі м. Києва. Було удосконалено знання про формування паркових зон, їхнє розташування, використання архітектурно-ландшафтних рішень. Покращено уявлення про побудову сучасного парку, його функції, розташування основних елементів.

Практичне значення одержаних результатів. Кваліфікаційна робота буде корисна для архітекторів, урбаністів, ландшафтних дизайнерів, а також викладачів та студентів суміжних напрямів. Отримані результати можна використовувати під час формування проекту м. Київ та парку зокрема, планування забудови Дніпровського району м. Києва, оформлення паркових зон, розробки зелених зон.

Апробація результатів магістерської КНР.

Структура магістерської роботи. Магістерська дипломна робота складається із переліку умовних скорочень, вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Вона викладена на ... сторінках

друкованого тексту, містить 2 таблиці, 4 рисунки, 5 додатків. Список використаних джерел містить 69 джерел.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ПАРКОВИХ ЗОН У ДНІПРОВСЬКОМУ РАЙОНІ МІСТА КИЄВА

1.1 Аналіз наукових праць з теми дослідження

Нині питання формування паркових зон розглядається рядом вітчизняних дослідників. Особливу увагу вони приділяють паркам та зеленим зонам у розрізі великих міст, адже урбаністика та містобудування нерозривно пов'язані із питанням озеленення та створення «зелених оазисів» посеред щільно забудованої території. До розгляду цього питання активно залучаються урбаністи, експерти із розвитку міст, ландшафтні дизайнери, архітектори, і навіть футуристи.

Так, дослідниця І. Вітюк вважає, що паркові зони мають формуватися із врахуванням особливостей території: флора та фауна, рельєф, історична топографія, вплив людини на ландшафт, екологія, наявність архітектурних композицій на даній місцевості. Тож, кожен парк, на її погляд, розподілений на три зони: природно-антропогенну, візуальну, функціональну [9, с. 1].

Відповідно, мають враховуватися наступні принципи планування паркової зони:

- системи (цілісності архітектурно-композиційних рішень та простору);
- цілісності (поєднання краси та необхідності певних ідей);
- історичності (врахування історії, культури, етнографії місцевості);
- функціональності (поєднання візуальних рішень із просторовими);
- природності ландшафту (наближення простору до первинного);
- збереження та оновлення (постійний догляд за екосистемою парку);
- вільного простору (наявність зон для відпочинку та рекреації);
- стильової узгодженості (створення єдиного архітектурно-композиційного рішення);
- пропорційності (поєднання всіх елементів рівномірно та гармонійно);

індивідуальності (створення унікальності та оригінальності паркової зони), контрастності (створення поєднання різних неочікуваних компонентів).

Невикористання хоча б одного принципу негативно впливає на функціонування парків. Адже тільки цілісність всіх принципів дозволяє сформувати оригінальний образ кожної зони. При цьому дослідниця радить дотримуватися таких етапів при формуванні паркових зон як збір експертної інформації про територію парку, аналіз факторів паркового будівництва, аналіз можливих композицій, проектування парку за допомогою моделювання. При цьому мають враховуватися ландшафт зони, її функціональність, просторові можливості, архітектурні рішення. Тільки на основі всіх врахованих факторів можна створити модель зеленої зони, яка б виглядала цілісно та системно [9, с. 2].

Ландшафтний дизайнер І. Дідур пропонує власні принципи побудови паркового простору. Так, згідно його класифікації, тут можна виокремити принцип науковості, комплексності, системності, диференційованого підходу, рекреаційної діяльності. Принцип науковості полягає у використанні експертного підходу до формування паркових зон, орієнтація на дослідження із паркових питань, використання нормативних документів та картографічних джерел. Комплексний принцип спрямований на врахування всіх факторів та умов, що можуть вплинути на формування паркової зони. Принцип диференційованого підходу виражається у створенні комфортних умов для перебування у парку різних груп населення. Рекреаційний принцип полягає у створенні розважально-культурного простору для відвідувачів парку. При цьому найважливішим принципом він називає системний, що виражається у створенні парку згідно основних етапів проектування. Проте не меншу вагу він відводить і комплексному принципу [14, с. 23].

Архітекторка Н. Крижановська погоджується із попереднім дослідником. Вона теж стверджує, що системність та комплексність важливі у формуванні

паркових зон. Проте вона вважає, що не менш важливим є акцентування уваги на малих архітектурних формах. Зокрема, вони мають різне функційне навантаження та просторові характеристики, однак повинні відповідати потребам різних відвідувачів парку, враховуючи їх вік, стать, фізіологічні можливості. Такими малими архітектурними формами у парку є лави, бесідки, кіоски, кафе, урни. Їхнє призначення пов'язане не лише з розвитком малого підприємництва, а й із забезпеченням відвідувачів необхідними умовами відпочинку. При цьому такі форми повинні не лише відповідати стилю парку, але й не псувати цілісну композицію. Також необхідно розміщувати малі архітектурні форми залежно від функційного призначення та так, щоб вони не заважали використанню інших архітектурних форм. Крім того, вона звертає увагу на те, що у кожній зоні повинні розміщуватися місця для відпочинку відвідувачів: лави, бесідки, столики, тіньові навіси [29, с. 43].

Ландшафтний архітектор Б. Синько наголошує на тому, що наявність зелених та паркових зон позитивно впливає на імідж міста. Це обумовлено тим, що знову ж таки, паркові зони можна розглядати як ефективний майданчик для розвитку малого бізнесу. Зокрема, це невеличкі кіоски з продажу фаст-фуду та напоїв, мотузкові парки, атракціони. Відповідно, відвідувачі будуть не тільки більше часу проводити серед екосистеми, але й отримувати задоволення від прогулянки та забезпечувати свої фізіологічні потреби. Тож, для міста є вигідним облаштування зелених зон.

Крім того, дослідник пропонує у кожному парку створювати ярмаркову зону, де відвідувач може поїсти та попити, сходити до туалету, зробити покупки сувенірів чи інших дрібниць. Для цього дизайнер пропонує ініціативу, відповідно до якої, міська рада або районна державна адміністрація, у підпорядкуванні якої знаходиться певний парк, повинна централізовано здійснювати закупівлю торгівельних яток та обладнання, при цьому попередньо домовившись із дизайнерами щодо стилю кіосків та їх розташування. Після цього влада вже повинна пропонувати місцевим підприємцям взяти в оренду кіоск для визначених потреб. Така ініціатива дозволить формувати єдиний образ

парку разом із торговельними зонами. При цьому буде розвиватися туристична привабливість паркових зон, а відвідувачі будуть сприймати парк як місце для рекреації та відпочинку всією родиною. До того ж вчений вбачає значний потенціал у розвитку ринкових площ та дитячих майданчиків у межах зелених зон [54, с. 12].

Дизайнер С. Прокопенко вважає, що нині формування паркових зон повинно відбуватися із врахуванням активних відпочинкових просторів. Адже парк є соціокультурним простором, який кожного дня відвідує значна кількість людей. Саме тому важливо розвинути парк активного відпочинку як форму організації простору, де відвідувачі зможуть не лише відпочивати, але й фізично розвиватися. Типами парків активного відпочинку є парк-атракціон, екстрим-парк, мотузковий парк, тролей-парк. Також популярними нині є тематичні парки, де відвідувачі приймають участь у спортивних розвагах, займаються фізичною культурою, опиняються у гостях в казкових персонажів, виконують певні завдання, відвідують цікаві локації. Часто тематичні парки мають окремі простори для відпочинку дітей та дорослих.

Такі парки активного відпочинку доцільно створювати у межах «тимчасових парків» (зони, які занедбані та пустуючі, проте там облаштовуються зелені зони на короткий період до того часу, поки не буде вирішено, що робити з такими територіями у подальшому). Відповідно, на території такого простору актуально створювати спортивний майданчик, що задовольняв би потреби місцевого населення. Тому часто у формуванні парків активного відпочинку бере участь місцева громада. Вона вирішує як найкраще облаштувати парк, щоб забезпечити фізичну активність різних категорій населення: дітей, дорослих, пенсіонерів, людей з особливими потребами, інвалідів. Часто такі парки мають універсальний дизайн, а для дітей створюються тематичні майданчики.

На думку дослідника, у межах кожного парку на сучасному етапі, мають бути прогулянкові маршрути, велосипедні доріжки, доріжки для кінних прогулянок, кафе та кіоски, простір для лекцій та міні-сцена, дитячі майданчики,

простір для активного заняття спортом та фізичною активністю, господарська зона, адміністративні будівлі. Тобто, фактично парк має виступати таким собі містом у мініатюрі. До того ж на теперішньому етапі важливо, щоб парк міг забезпечувати потреби відвідувачів в екстремі, тож чудовим рішенням є формування зон для зайняття скейтбордом [49, с. 554].

Як стверджує архітектор В. Ковальський паркові зони доцільно розподіляти на малі, середні, великі. При цьому переважають саме малі паркові зони, розміри яких не перевищують 1 га. Такі парки характерні для районів великих міст та мають локальне значення. Здебільшого це сквери та бульвари,

які як самостійно функціонують, так і є частинами великих парків. При цьому середні парки вже мають розмір від 10 га, що переважно характеризує їх як універсальні парки, що виконують декілька функцій. Такі парки мають значення для всього міста, тож їх збереження та рекреація є одним із завдань місцевої влади. Великі ж парки мають розмір від 150 гектарів, вони відіграють естетичне та художнє значення, а також їх часто відвідують люди з інших регіонів [26, с. 70].

Урбаністка А. Бехтер говорить про те, що для паркових зон України характерні однакові проблеми. Зокрема, це розташування парків поруч із промисловими об'єктами, аварійний стан паркової архітектури, часте проведення ремонтних робіт, забруднення твердими побутовими відходами та іншим сміттям, часткове облаштування території для рекреації. Також у парках

присутнє недостатнє озеленення. Крім того, дослідниця говорить про те, що досить часто парки об'єднані одночасно і у пейзажному, і у рекреаційному стилі. Як наслідок, така контрастність негативно впливає на загальну естетику парку [2, с. 2].

Отже, можна зробити висновок, що питання паркових зон було проаналізовано рядом вітчизняних дослідників. Вони наголошують на важливості дотримання принципів побудови парків та етнічності, при цьому акцентують увагу на сучасних тенденціях розвитку паркових зон та їх проблемах.

1.2 Сутність поняття «паркова зона»

Нині відсутнє єдине визначення поняття «паркова зона». Передусім це обумовлено тим, що функції парків постійно доповнюються новими, адже відбувається постійне підлаштування під урбанізацію. Так, дослідник В. Ковальський називає парковою зоною «середовище, у якому дотримані такі функції як рекреаційна, розважальна, людинозбережувальна» [26, с. 69]. Дослідниця В. Сисак називає парк «середовищем, яке знаходиться у місті, призначене для відпочинку та розваг відвідувачів» [55, с. 201].

Вчена О. Копієвська визначає парк як «систему організації дозвілля людей, що розміщена посеред міста, є багатофункціональною, забезпечує форми відпочинку в природному середовищі» [28, с. 7]. Тож загалом парком можна назвати систему природного середовища, яка виконує ряд функцій щодо відпочинку та ререації людей, а також розміщена посеред міської забудови [51, с. 121].

Сучасні парки пропонують широкий асортимент послуг для відвідувачів: розваги, творчі заходи, прогулянкові доріжки, екскурсії, дитячі майданчики, культурні програми. Також у парках проводиться ряд заходів для відпочинку та рекреації населення. При цьому формування парків відбувається згідно принципів композиції, тобто всі елементи мають бути розміщені за певною просторовою системою, що відповідає ідеї та функціонуванню парку [32, с. 15].

Паркова композиція є планувальною або просторовою. При планувальній площина постає перед людиною у двохвмірному зображенні, просторовій – у три-чотири виміри (об'ємно). Відповідно, композиція залежить не лише від задуму автора паркової зони, але й призначення парку та особливостей його території. Основними компонентами паркового простору є доріжки, водойми, рослинність та дерева, малі архітектурні споруди та інженерні об'єкти. Вони розташовуються гармонійно у співвідношенні з іншими елементами [18, с. 1; 55, с. 12, 61, с. 47].

Зі зміною підходів до розуміння парку, більш очітко окреслюються його функції. Так, нині парк виконує такі функції як:

- культурно-пізнавальну (організація культурної діяльності);
- естетичну (формування уявлень про красу природи);
- комунікативну (створення умов для спілкування людей);
- компенсаторну (поповнення життєвих сил);
- рекреаційну (створення умов для відпочинку та дозвілля) [32, с. 23].

При цьому останнім часом значна увага відводиться соціальній сутності парків. Вони починають розглядатися не просто як природне середовище, а як комунікативний майданчик для спілкування людей, проведення свят, заходів, виставок, івентів. Все це дозволяє зробити дозвілля та відпочинок людей оригінальним та цікавим, наповнити його змістом, сформувати високі естетичні стандарти у баченні відвідувачів [33, с. 14].

На сучасному етапі відсутня єдина класифікація паркових зон. Найчастіше за типологією парки поділяють відповідно до їх розмірів на малі (0,5-10 га), середні (10-150 га), великі (від 150 га). Також паркові зони можна класифікувати за:

1. функціональним типом:

- монофункціональні;
- поліфункціональні;

2. планувальною структурою:

- лінійні;
- кільцеві;
- комбіновані;

3. місцем у системі розселення:

- заміські;
- загальноміські;

- районні;

4. рельєфом:

- на схилі;

- нагорні;
- у гірській долині;
- рівнинні;

НУБІП України

5. сезонністю:

- загально річні;

- сезонні;

НУБІП України

6. за місцем розташування:

- міські;

- сільські;

- заміські;

НУБІП України

7. за демографічною ознакою:

- дитячі;

- молодіжні;

- для всіх вікових груп [18, с. 2].

В Україні паркові зони розміщуються переважно посеред міської забудови, у центрі міста, у відпочинковій зоні, поруч із промисловими підприємствами. При цьому такі парки переважно є невеликими за розмірами. Це обумовлено тим,

що часто вони розташовані посеред щільної забудови, тому їхні розміри

обмежені транспортною системою, пішохідними доріжками, житловими будинками [34, с. 150].

НУБІП України

При цьому основними вимогами до побудови та розташування парків є:

- зручна транспортна система поруч;

- поєднання різних природних елементів;

- віддаленість від транспортних магістралей та промислових підприємств;

НУБІП України

- можливість розширення території;

- гармонійне поєднання із ансамблем міста [8, с. 90].

Основним елементом будь-якого парку є доріжка. Доріжка, або алея, може

бути геометрична (пряма) чи вільна (крива). При цьому планування доріжки залежить від рослинності навколо, рельєфу, прагнення автора створити контрасне рішення. Крім того, враховується функціональне призначення

НУБІП України

доріжки, це впливає на те, які елементи автор хоче показати людині, що йтиме алею [40, с. 6].

При цьому паркова система доріжок складається із головної алеї, міжгазонної, внутрішньої; дороги; площі; кільцевої доріжки. Кожна доріжка має своє функціональне призначення. Так, головна алея поєднує вхід у парк із розгалуженими по парку міжгазонними та внутрішніми доріжками. Вона має бути не менше десяти метрів за шириною, оскільки на ній зосереджується основна частина відвідувачів. Така доріжка зазвичай прямолінійна, проте може мати вигини, залежно від рельєфу. Також нерідко вона оточена квітковими смугами або яскравою рослинністю, щоб виділити її серед інших доріжок [30, с. 34; 66, с. 21, 68, с. 72].

Не менш значимою є і кільцева дорога. Вона з'єднує різні зони, а також сполучає головний вхід та другорядні. Кільцева дорога є найбільш протяжною та здебільшого призначена для піших прогулянок, перетинається із іншими парковими дорогами, має декоративне оформлення [45, с. 23].

Міжгазонні та внутрішні дороги сполучають кільцеву дорогу і додаткові входи. Вони розташовані по краях паркових доріг і забезпечують функціонування всіх паркових зон. Таких доріжок у парку найбільше, проте їх протяжність є найменшою [10, с. 43].

Важливим елементом парку є квіткові угруповання. Їхнє планування має бути продуманим та відповідати ідеї парку. При цьому квіткові угруповання розподіляють на функційні (підкреслюють композиційні центри парку) та експозиційні (ділянки квіткових культур). Досить часто вони знаходяться посеред садів безперервного цвітіння та сезонних фруктів. Також вони оточені деревами, що є основою парку [5, с. 160].

Центральним елементом значної частини парків є водойми (річки, канали, озера, водосховища, водоспади, фонтани, басейни). Вони можуть бути як природними, так і рукотворними. Водойми у парках є малими (до 10 гектарів), середніми (10-100 гектарів), великими (більше 100 гектарів); дрібними (до 1 м), середніми (1-3 м), глибокими (від 3м); суцільними, протяжними, компактними,

стоячими та текучими. При цьому найчастіше у парках трапляються озера та ставки до 10 гектарів, що мають водні пристрої [26, с. 10].

Нині будь-який парк складно уявити без паркових споруд та малих архітектурних форм. Зокрема, паркові споруди можуть бути побутовими, декоративними, спеціалізованими, допоміжними. До побутових можна віднести навіси, бесідки, урни, шезлонги, лави, столи, туалети, питтєві фонтанчики, інформаційні таблички, торгівельні кіоски [46, с. 8].

Спеціалізованими є споруди, що призначені для обслуговування атракціонів, виставок, проведення ігор, театральних дійств, читання лекцій.

Декоративними є споруди призначені для обладнання тематичних майданчиків та доповнення художньої ідеї парку. Допоміжними є споруди, що сприяють функціонуванню всіх зон парку та забезпечують доступ до них, зокрема, це мости, тераси, віадуки, ліхтарі. При цьому часто мост виконують декоративну функцію [16, с. 23].

Важливим завданням при формуванні кожного парку є створення його єдиного образу. Це обумовлено тим, що нерідко паркові зони розташовані хаотично без конкретного функціонального призначення. І часто парк перетворюється у таку собі зелену зону із кафе та кіосками фаст-фудів, атракціонами, пустуючими міні-сценами. Як наслідок, відвідувач парку може дозволити собі поїсти та попити, покататися на поні та коняк, посидіти в кафе. Проте такий типовий відвідувач не розумітиме ідею парку та не відчуватиме естетичної краси, а сприймати парк як торгово-розважальний центр «біля дому».

Саме тому важливий розвиток паркової культури [13, с. 21; 50, с. 59].

Варто наголосити на тому, що у розбудові парків зараз активну участь приймають соціологи. Вони проводять опитування місцевого населення та визначають їх попит та потреби у розрізі конкретних паркових послуг. При цьому орієнтуються на активність населення, їхній соціальний статус, вік, стать, спосіб життя, прагнення розвивати паркову культуру, зацікавленість у певних формах відпочинку та рекреації. Також у таких опитуваннях враховуються

потреби населення у конкретних культурно-масових заходах. І звісно, бажання окремих колективів презентувати свій талант у розрізі паркової культури.

Отже, парком є система природного середовища, яка виконує ряд функцій щодо відпочинку та релаксації людей, а також розміщена посеред міської забудови.

Основними функціями паркових зон є культурно-пізнавальна, комунікативна, рекреаційна, компенсаторна, естетична. Дотримання всіх функцій та умов сприяє створенню паркової культури.

1.3. Питання паркових зон у розрізі районів Києва

Питання паркових зон є актуальним для міста Києва. Попри те, що столиця вважається одним із найзеленіших міст Європи, кількість дерев кожного року в місті зменшується на 1% [3, с. 3]. Це обумовлено не лише зрубанням дерев задля розчищення площі для будівництва, але й падінням дерев внаслідок природних стихій та зрубанням їх через санітарні огляди. Зокрема, 40% дерев у місті знаходяться в аварійному стані, тож їх потрібно зрубувати та засаджувати молодими деревами [3, с. 3].

Станом на 1 січня 2022 р. у м. Київ нараховується 17 парків культури і відпочинку, що мають загальну площу 1600 гектарів, 307 скверів площею 300 гектарів, 60 бульварів на 150 гектарів, 128 парків площею 2800 гектарів [62]. Відповідно, середній розмір 1 паркової зони знаходиться у межах 1 гектару. Якщо брати у розрізі загальної площі м. Києва (83 900 гектарів), то паркові зони (5140 гектарів) становлять лише 6% [6, с. 55]. Це свідчить про те, що для міста Києва як столиці та мегаполіса із населенням 4 млн мешканців, станом на 1 січня 2022 р., питання озелення та паркових зон стоїть досить гостро.

У м. Києві більшість парків виконують рекреаційну функцію. Значна частина з них була створена до 20 ст, і фактично виконувала роль зелених зон. Вже у середині 20 ст., паркова зона значно розширилася, були проведені дренажні роботи, схили парків із нерівним рельєфом були озеленені. При цьому до паркових зон було доєднано наукові установи, меморіальні комплекси, музеї,

культурні заклади. Як наслідок, було втрачено не лише стиль окремих парків, але й відбулося функційне перенасичення. Відповідно, парки стали переважно однотипними. На сьогодні ця проблема посилилася через значну кількість хаотично розставлених малих архітектурних форм посеред парків.

Якщо говорити про паркові зони у розрізі окремих районів Києва, то можна представити їхнє співвідношення наступним чином (Рис. 1.3.1. Відсоткове співвідношення паркових зон м. Києва по районах) [57, с. 70]

Рис. 1.3.1. Відсоткове співвідношення паркових зон м. Києва по районах

Як видно з представленої діаграми, найбільше паркових зон знаходиться у Голосіївському та Дніпровському районах Києва. Найменше – у Подільському, Святошинському, Соломянському, Дарницькому районах. У всіх представлених районах Києва переважають саме парки культури, яких у середньому по 2-3 на район. При цьому в кожному районі є парки відпочинку. Найменше їх в Оболонському районі – 6, а в Шевченківському найбільше (10) [36, с. 20].

Якщо ж говорити про спеціалізовані парки, то їхня площа сягає половини всіх паркових зон Києва. Вони знаходяться у Печерському, Голосіївському,

Оболонському, Шевченківському районах м. Києва. Іншу площу займають бульвари та сквери, що складають найменше території за розмірами озеленення.

До найвідоміших парків міста Києва, проблеми яких можна проаналізувати, можна віднести наступні. По-перше, Національний ботанічний сад ім. М. М. Гришка. Парк виконує роль як і саду, так і пізнавального парку з науковим нахилом. Це дозволяє визначити концепцію парку оригінальною. При цьому для відвідувачів проводяться постійні екскурсії до оранжереї. Проте, було б доцільно організувати прогулянкові екскурсії і по іншим цікавим локаціям парку, зокрема, до Зверинецьких печер та наукових установ на території парку

[49, с. 11].

Однак існують і певні питання щодо організації діяльності парку, які потребують допрацювання. Так, проблемами парку є відсутність необхідної кількості інформаційних табличок та дороговказів, відсутність єдиного стилю, відсутність малих архітектурних форм, аварійних стан деяких споруд, відсутність туалетів та дитячих майданчиків, незначна кількість лавок та бесідок. Крім того, було б доцільно організувати додаткові входи, зокрема, зі сторони метро Видубичів, що дозволило б відвідувачам зручніше діставатися до потрібних локацій. Також проблемою парку є територія, яка не обслуговується, тож зарослі створюють негативний образ парку [39, с. 6].

По-друге, Ландшафтний парк. Він розподілений на три зони: музей Великої Вітчизняної війни, пейзажні алеї, Співоче поле. Парк виконує меморіально-музейну функцію, яка вдало поєднується із рекреаційною. Також часто у парку проводяться різноманітні виставки квітів.

Проте можна визначити і недоліки парку. Це вид на хаотично будівництво Ботанічного саду, наявність забудови навколо, незручна транспортна система поруч, відсутність єдиного стилю парку, недостатня кількість інфраструктурних елементів, наявність занедбаних ділянок, негативний вплив сильного вітру. Крім того, недостатність зелених насаджень та хаотична забудова негативно впливають на образ парку [35, с. 10].

По-третє, Маріїнський парк. Він знаходиться на схилах Дніпра, що сприяє зручному огляду місцевості, має достатню рослинність та контрастний рельєф, включає до свого складу елементи паркового дизайну, відповідає принципам паркового будівництва. Цей парк дозволяє сконцентрувати увагу на різних елементах, а не лише на рослинності. Крім того, перевагою парку є його багатофункційність: рекреаційна, історична, пізнавальна, культурна, меморіальна функції. При цьому дотримані принципи паркового будівництва, такі як системність, комплексність, гармонійність. Також присутні зони для активного відпочинку, контрастні світлові рішення, акустичних заходів.

Суттєвих недоліків парк не має. Проте бажано більше уваги приділяти чистоті території та стану архітектурних споруд. Крім того, вдалим рішенням було б організувати велосипедні доріжки у парку та виділити додаткові спуски [65, с. 4].

По-четверте, Володимирська гірка. Даний парк має суто історичну функцію, яка поєднується із рекреаційною та пізнавальною. Його особливістю є пам'ятник князю Володимирі, альтанки, фунікулер, споруди Михайлівського обору. Крім того, є обладнані зони для ігор та дитячі майданчики, місця для активного відпочинку.

Водночас до недоліків цього парку можна віднести складнощі у доступі до нижньої тераси, нерозподіленість велосипедних доріжок та доріжок для виходу тварин, занедбаність деяких ділянок. Проте в цілому такі проблемні питання є незначними [64, с. 322].

По-п'яте, парк Вічної Слави. Він розташований у центрі Києва, носить меморіальну та рекреаційну функцію, є майданчиком для офіційних та політичних заходів. Його перевагами є естетика пейзажу, красивий вид на столицю, зручність розташування, значний емотивний контекст меморіальних споруд, комплексність та пропорційність, стильова єдність (естетика, символізм, змістовність, конструктивність, функціональність).

Недоліками є оточуюча забудова, контрастність меморіалів, близькість автомобільної стоянки, хаотичність комплексів, акустичний комфорт є

недостатнім, контрастність історичного змісту будівель, хаотичність насаджень та доріжок, відсутність захисних будівель від сонця та дощу, нерозвиненість інфраструктури. Також було б бажано створити окрему відпочинкову зону на нижній терасі, де можна розмістити лави, столи, бесідки, туалети, кафе та кіоски з їжею [41, с. 127].

По-шосте, Пейзажна алея. Парк поступово втрачає історичну функцію та перетворюється на арт-простір із сучасними інсталяціями скульптурами. При цьому паркова зона має широкі можливості для огляду, а її перевагою є єдність ідеї та стилю парку.

Недоліками сформованої паркової зони є відсутність центрального входу як такого, недостатність площі для огляду скульптур, відсутність туалетів та зон громадського харчування, аварійний стан певних споруд, занедбані окремі ділянки. При цьому було б бажано розширити територію парку, зробити центральний вхід із відповідною вивіскою, створити додаткові паралельні алеї, зробити зручні спуски із схилів, обладнати зони відпочинку та харчування, зробити додаткові входи [67, с. 24].

Тобто, можна узагальнити, що найбільш відомі парки Києва розташовані у центрі міста, що робить їх туристично привабливими. При цьому вони мають переважно історичний та меморіальний характер, поєднують зони відпочинку та рекреації. Однак всі розглянуті парки не мають простору для активного відпочинку, сформованої інфраструктури, достатньої кількості закладів харчування та туалетів, деякі ділянки є занедбаними або оточеними забудовою.

Тож все це свідчить про наявність проблемних питань при формуванні паркової зони м. Києва [24, с. 2].

При цьому як приклад реконструкції парків Києва можна навести паркову зону «Феофанія». Даний парк знаходиться у південній частині столиці та має площу 170 гектарів. Парк розподілений на 4 зони: північна, східна, південна, центральна. Особливі зміни відбулися у 2004 р. у центральній парковій зоні, яка до цього виконувала функцію саду та мала невеликі водойми. Після реконструкції було розширено один ставок, а інший було створено заново. При

цьому всі дерева у саду, які мали захворювання, було викорчовано, а на їх місці було створено фонтан та прокладено нові доріжки [23, с. 11].

Також було реалізовано дендропроєкт відповідно до якого відбулося активне озелення та засадження території квітами. Замість лучного ландшафту було створено нові водойми. Загалом центральну зону було сформовано за прикладом альпійського ландшафту. Струмки оздоблюються камінням та певними рослинами. При цьому садовий тип зберігся лише на 1 гектарі території [63, с. 265].

Тож приклад «Феофанії» доводить, що реконструкцію зелених зон Києва потрібно проводити. Це сприятиме підкресленню унікальності не лише окремого парку, але й дозволить створити нову екосистему, що буде цікавою як відвідувачам, так і туристам.

Отже, у м. Києві лише незначна частина території відводиться під паркову зону. Найбільше парків у Голосіївському та Дніпровському районах Києва, а найменше у Подільському, Святошинському, Соломянському. Крім того, близько половини дерев перебувають в аварійному стані. Все це свідчить про важливість розроблення даного питання.

Таким чином, ряд вітчизняних вчених дослідили питання формування паркових зон. Вони запропонували принципи та засади створення парків, функції, риси, класифікацію. Також дослідники наголошують на необхідності «осучаснення» паркових зон. При цьому єдиного визначення, що таке парк не існує. Проте загалом парком є система природного середовища, яка виконує ряд функцій щодо відпочинку та релаксації людей, а також розміщена посеред міської забудови. Здебільшого парки розподіляються на малі, великі, середні. Основними функціями паркових зон є культурно-пізнавальна, комунікативна, рекреаційна, компенсаторна, естетична. На сучасному етапі парк набуває значення соціопростору, де відвідувачі можуть не лише відпочити, але й поспілкуватися та прийняти участь у культурних заходах. Водночас саме забезпечення багатфункційності парків та їх зручності є ключовими аспектами у розробці проєктів парків. Проблемні питання формування паркових зон

зустрічаються і в м. Київ. Тут у Голосіївському та Дніпровському районах Києва знаходиться найбільше парків, а найменше у Подільському, Святошинському, Соломянському. Відповідно, такий нерівномірний розподіл паркових зон по столиці впливає на сприйняття зелених зон як окремих оригінальних проєктів.

При цій умові складно створити унікальний парк, однак позитивний досвід можна простежити на прикладі парку «Феофанія».

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

РОЗДІЛ 2 ДНІПРОВСЬКИЙ РАЙОН МІСТА КИЄВА ЯК ПРИКЛАД ПАРКОВОЇ АРХІТЕКТУРИ

2.1. Загальна характеристика району

Дніпровський район м. Києва знаходиться у лівобережній частині столиці. Він був утворений у 1969 р та має площу 67 кв. км. У районі знаходяться станції метро «Гідропарк», «Лівобережна», «Дарниця», «Чернігівська» [56]. Загалом район є другим за кількістю населення районів Києва, оскільки там проживає 350 000 людей, а також одним із найбільших районів Києва за площею. Крім того, район має густоту населення 5000 осіб на кв. км., що є однією з найбільших у м. Київ. Загалом площа району сягає 8% від загальної площі міста [14].

Район межує із Правим берегом Києва, проспектом Генерала Ватутіна, Братиславською вулицею, чернігівським напрямком. Загалом район межує із Дарницьким, Деснянським, Печерськими районами міста. Карту Дніпровського району подано на Рис. 2.1.1. Дніпровський район м. Києва.

Рис. 2.1.1. Дніпровський район м. Києва

Так як район був побудований ще 50 років тому, то це був один із найперших житлових масивів міста. Як наслідок, місцевість активно

забудовувалася житловими багатоповерхівками. Окрім житлових будинків, також у районі є соціальні та медичні установи, заклади освіти, установи надання адміністративних послуг населенню, наукові та дослідні інститути, торгівельні та сервісні центри. Так, у районі налічується 1300 житлових будинків, серед яких 26 – гуртожитки, а 68 знаходяться на стадії будівництва.

Забудова району організована згідно таких принципів як: вільна забудова, рядкова, змішана, периметральна-симетрична. Перпендикулярній забудові відповідає розміщення бульвару Перова та проспекту Броварського. У центральній частині району розміщена Дарницька площа, що слугує також транспортною розв'язкою. Також у районі є 6 мости, що поєднують його із Правим берегом, це Московський міст, Міст ім. Патона, Залізничний міст, міст Пішходний, міст Метро, міст Русанівський. Через район проходить Південно-західна залізниця, а загальна протяжність доріг та шляхів у районі становить 140 км.

До району входять такі мікрорайони як Райдужний масив, Лівобережний Масив, Русанівка, Микільська Слобідка, Гідропарк, Труханів острів, Воскресенка, Соцмісто, Березняки, Стара Дарниця, Ліски, ДВРЗ, Комсомольський район. Всього 13 мікрорайонів [1, с. 5].

На території району знаходяться ставки, річки, канали, протоки, затоки, озера. Загалом водних об'єктів налічується 53. У районі 172 вулиці, а також 19 пішходних переходів підземних, 2 тунельні проходи, 12 очікувальних павільйонів. Дороги району обгороджені 1000 оглядовими колодязями та 1800 зливоприймачами.

Одним із найбільших мікрорайонів даної локації є Русанівка. Фактично це штучно намитий піщаний острів, що піднімається над Русанівським каналом на три метри. Він забудований багатоповерхівками та переважно включає до себе житлові споруди та приміщення господарсько-побутового призначення. Відповідно, всі будинки розташовані поруч одним з одним, а населення не страждає від шуму транспортних магістралей. У мікрорайоні знаходяться вулиця Ентузіастів, бульвар Русанівський, бульвар Ігоря Шамо, Русанівська набережна.

У мікрорайоні знаходяться супермаркети, аптеки, банкомати, бібліотеки, відділення банків, школи та дитячі садочки, поштові відділення, готелі та хостели. Також функціонує театр «Київ». Тобто інфраструктура мікрорайону спрямована на задоволення базових побутових та освітньо-культурних потреб населення [4, с. 12].

ДВРЗ є одним із найбільших мікрорайонів Дніпровського району. ДВРЗ знаходиться на окраїні району та раніше був селищем Дарницького депо, зараз межує із Дарницьким районом. Це спокійний спальний район. Тут переважає приватний сектор, що межує із промисловою зоною, багато будівель є закинутими. При цьому існують проблеми із транспортною системою, так як їздять лише 2 автобусні маршрути та 2 трамвайні маршрути. Стан доріг у мікрорайоні на поганому рівні. Великі торгові центри чи супермаркети відсутні, працює лише 1 магазин «Фора», більшість торгових точок є невеликими, зокрема за форматом «біля дому».

Щодо освітніх закладів, то у мікрорайоні знаходиться лише 1 школа, 1 професійно-технічне училище, 4 дитячі садочки. Звісно, це не забезпечує всіх навчальних потреб жителів району. При цьому є 1 підлітковий і 1 спортивний клуб, що мають декілька секцій, але цього замало. Працює Будинок дозвілля та спортивна школа. Торгово-розважальні центри чи кінотеатри, як і театри, відсутні. Проте у районі багато зелених зон [1, с. 13].

Мікрорайон Березняки є одним із найбільш густозаселених мікрорайонів. Перевагою Березняків є зручна транспортна система. Основними локаціями тут є проспект Павла Тичини, Русанівська набережна, вулиця Березняківська. Мікрорайон називають «молодіжним», так як у ньому більшість мешканців люди юнацького та молодого віку. Крім того, жителями району є люди із середнім достатком, що люблять займатися спортом. Також частина мешканців живе у новобудовах – переважно люди молодого віку із середнім достатком.

У мікрорайоні знаходиться художня, музична, спортивна школа. Функціонують різноманітні гуртки для підлітків та молоді. Також є легкоатлетичний манеж. При цьому у мікрорайоні діють як безкоштовні

спортивні секції, такі платні. Здебільшого спортивні клуби є невеликими і працюють за форматом «біля дому». Відповідно, у мікрорайоні створені всі умови для фізичного та естетичного розвитку населення. Однак відсутні безкоштовні спортивні майданчики.

Для дозвілля та культурного відпочинку у районі функціонує кінотеатр «Старт». Квитки на фільми тут є недорогими, проте переважно це фільми випущені після 2000 р. Тож дана локація є малопопулярною серед молоді. Проте популярністю користується торгово-розважальний центр «Сільвер Бриз». У закладі багато недорогих кафе та точок громадського харчування, що пропонують відвідувачам зручні посадкові місця та безкоштовний Інтернет. Крім того, у центрі значна частина торгівельних майданчиків та магазинів розрахована на людей із середнім достатком, що є прийнятним для молоді району.

Також популярністю користується магазин «Яблучко», що знаходиться на перехресті двох вулиць мікрорайону. Це обумовлено тим, що у магазині багато товарів з низькою вартістю, можна попиту недорого каву, поруч сквер із лавами для сидіння. Для людей старшого віку працюють різноманітні недорогі кафе та бари [43, с. 43].

Мікрорайон Воскресенка є одним із наймолодших мікрорайонів району. Так, Воскресенка почала розбудовуватися після 1980 р., що обумовлено тим, що на території було багато заводів, тож працівники отримали у мікрорайоні квартири. Відповідно, більшість населення локації це люди старшого та літнього віку, переважно робітничих професій. Молоді у мікрорайоні мало, але часто підлітки та юнаки ведуть антисоціальний спосіб життя.

У мікрорайоні є три інтернати, що розраховані на дітей із фізичними проблемами чи з малозабезпечених родин. На Восересенці є школа та дитячі садочки, вище професійне училище, університет. Тобто, мікрорайон забезпечує населення усіма освітніми послугами на різних рівнях. Проте кількість навчальних закладів є недостатньою, так як Восересенка забудовується багатоповерхівками, основними жителями яких є родини із дітьми.

Мікрорайон володіє хорошою транспортною системою, до метро можна дістатися за 10-15 хвилин. Тут розташовані торгові центри «Квадрат» та «Скаймол». Для фізичного спортивного розвитку функціонують три прищільні безкоштовні стадіони, але оскільки вони знаходяться поруч, то не всім відвідувачам вистачає місця для заняття спортом. Крім того, є невеликі стадіони біля навчальних закладів, проте вони знаходяться у поганому стані.

У мікрорайоні функціонують благодійні фонди та громадські організації. Є центр дитячої та юнацької творчості, у межах якого діють гуртки та секції спортивного та естетичного спрямування. Проте значна частина клубів діє на платній основі. Тому можна стверджувати, що у мікрорайоні практично відсутні заклади з розвитку дітей та молоді [44, с. 186].

Великим мікрорайоном за площею є Стара Дарниця. Тут функціонує зручна транспортна система, адже сам район перетинається проспектом Воззеднання та Харківським шосе. Тому жителі Старої Дарниці можуть як швидко потрапити до центру Києва, так і до аеропорту «Бориспіль». При цьому мікрорайон швидко забудовується багатоповерхівками, зокрема активно заселяються три великі житлові комплекси. При цьому на Старій Дарниці лише 4 загальноосвітні та 2 спеціалізовані школи, 4 дитячих садочках, 1 коледж.

Відповідно, освітні проблеми мікрорайону не задоволені у повному обсязі.

Будинки культури чи центри творчості на мікрорайоні відсутні. Стара Дарниця пропонує жителям послуги 5 спортивних клубів, 1 підліткового клубу, 1 школи олімпійського резерву, 1 басейну. Звісно, що це не забезпечує спортивних та оздоровчих потреб жителів району. До того ж дитячих майданчиків теж небагато. Тож спортивне життя мікрорайону зосереджене лише навколо потреб професійних спортсменів.

У мікрорайоні багато невеликих магазинів та дрібних торговельних майданчиків. Серед великих супермаркетів є лише «Білла» та «Новус».

Відповідно, це не забезпечує купівельних потреб населення.

Щодо господарського-промислового комплексу району, то на балансі району знаходиться 72 підприємства. Переважно це малі та середні

підприємства, а великі складають незначний відсоток. Водночас у районі зареєстровано 38 000 суб'єктів підприємницької діяльності, з яких 22 000 це приватні підприємці, а 16 000 це юридичні особи. При цьому за останні 8 років у районі було створено 4000 робочих місць, а 30% трудового населення району працює на підприємствах та суб'єктах підприємницької діяльності району.

Торгівельні площі району становлять 170 000 кв. м. Це 300 продовольчих магазинів, 520 непродовольчих, 6 ринків, 600 закладів обслуговування населення. Також у районі працює 240 ресторанів та кафе, що призначені для обслуговування 17 000 відвідувачів.

Також у районі функціонують освітньо-навчальні заклади. Всього таких установ налічується 62. Це 53 державні навчальні заклади та 3 приватні, що загалом розраховані на 30 000 учнів. Також у районі працює 71 садочок, відвідувачами яких є 13 000 дошкільнят.

Медичне обслуговування населення здійснюється у 2 дорослих лікарнях, 1 дитячій лікарні, 1 пологовому. До того ж працюють Шкірно-венерологічний диспансер та Стоматологічна поліклініка (для дітей та дорослих) [1, с. 17].

У Дніпровському районі функціонують клуби для задоволення дозвіллевих потреб дітей та молоді. Всього таких клубів 30, це естетичні та спортивні, що розподілені на 140 секцій та куртків. Також працює 7 дитячих спортивно-юнацьких шкіл та 13 підліткових фізично-спортивних клубів. Такі заклади задовольняють фізичні та спортивні потреби 2000 відвідувачів.

При цьому багато закладів мають фізкультурно-спортивне спрямування. Зокрема, це басейни, стадіони, тенісні корти, льодові ари, стрілецькі тири. Крім того, функціонує 350 спортивних майданчиків, 15 футбольних полів, 72 приватних спортивних залів, 150 приміщень для заняття фізкультурою та спортом, 3 веслувально-спортивні бази, У районі працює 400 тренерів із 52 видів спорту.

Також у районі працюють культурні та мистецькі заклади. Зокрема, працює 3 театри: «Берегиня», «Київський державний академічний театр драми та комедій», «Київський міський театр ляльок», а ще театральний гурток

«Енергетик» та театр української традиції «Дзеркало». У районі функціонує 4 кінотеатри: «Дніпро», «Старт», «Мультиплекс», «Комод».

Для тих, прагне навчатися мистецтву функціонують 2 дитячі музичні школи, 1 школа джазового мистецтва, 1 художня школа, 1 школа мистецтв.

Також район може задовольнити потреби населення. У Дніпровському районі налічується 18 бібліотек, з яких 10 – дорослих, 6 дитячих, 2 юнацьких. Також є 3 бібліотеки при підприємствах. Крім того, у районі працює Центр культури та мистецтв, де організуються різні культурні та розважальні заходи.

У районі налічується 14 пам'яток культури, історії, архітектури. Жителі району люблять відпочивати у «Гідропарку» та парку «Перемоги». Тож загалом, район створює умови для навчання, відпочинку, активного проведення дозвілля. Вся наявна інфраструктура дозволяє називати район «молодіжним», адже багато закладів функціонує для реалізації потреб юнацтва та підлітків [59, с. 17].

Щодо вікової характеристики населення району, то з 350 000 жителів, 120 000 – віком від 0 до 35 років. Так, жителів від 0 до 14 років проживає 40 000, від 14 до 23 років у районі проживає 20 000, а від 23 до 35 років 60 000. Тобто, у районі багато проживає молоді, відповідно, функціонування такої кількості культурних та розважальних закладів є виправданим [1, с. 23].

Серед державних установ району можна виокремити Центр зайнятості; Управління освіти; Управління культури, туризму та охорони культурної спадщини; Центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді; Служба у справах дітей; Відділ у справах сім'ї, молоді та спорту. Відповідно, ці заклади забезпечують основні потреби жителів у державній допомозі.

Отже, Дніпровський район м. Києва є одним із найбільших районів столиці за площею та кількістю населення. До його складу входить 13 мікрорайонів, серед яких найбільшими є Стара Дарниця, Воскресенка, ДВРЗ, Березняки, Русанівка. При цьому район називають «молодіжним», так як більшість жителів це люди молодого віку із середнім достатком.

2.2. Аналіз існуючої ситуації

У Дніпровському районі м. Києва розташовано парків, зелених зон, скверів загальною площею на 1200 гектарів, з них зелені насадження становлять 1160 гектарів. У районі розташовані 2 парки міського значення, 15 – районного, 29 скверів, 10 бульварів, а також дрібні зелені насадження обабіч доріг. До того ж у районі розташовано 4 великі паркові зони. Це Дніпровський парк, парк «Аврора», парк «Перемога», Гідропарк. [58, с. 21].

Дніпровський парк розташований на Трухановому острові. Це парк культури та відпочинку, що переважно виконує рекреаційну та відпочинкову функції. При цьому це найбільший парк у районі, оскільки його площа складає 480 гектарів [38, с. 12].

Гідропарк є другим за величиною парком Дніпровського району, проте напевно найвідомішим. Площа паркової зони складає 182 гектари. Це парковий комплекс над річкою Дніпро, що включає не тільки значну територію для прогулянок, але й різноманітні кафе, місця громадського харчування, ресторани. Крім того, наявність водного об'єкту впливає на те, що у парку облаштовано кілька пляжів, є пункти прокату човнів та спортивного обладнання, танцювальний майданчик, літня естрада. Також на території парку розташовані атракціони різної складності та призначені для будь-якої вікової категорії [60, с. 15].

Парк «Перемога» знаходиться між вулицею Жмаченка та проспектом Визволителів. Він теж призначений для прогулянок місцевих жителів, оскільки має багато стежок поміж зеленими насадженнями. Площа парку складає 67 гектарів [11, с. 11].

Парк «Аврора» знаходиться поміж вулиць Микитенка та Сулеймана Стальського. Здебільшого парк використовується з відпочинковою метою, адже відвідувачі можуть прогулятися ним та розглянути паркову екосистему. Водночас парк є невеликим та має локальне значення, а його площа складає лише 8 гектарів [42].

Також у районі є декілька безіменних парків:

- вздовж вулиці Андрія Малишка (14 гектарів);
- вздовж вулиці Попудренка (15 гектарів);
- вздовж Броварського проспекту (4 гектари);
- вздовж Райдужного масиву (33 гектари);

- вздовж вулиці Лохвицької (9 гектарів);
- біля «Ленінграду», кінотеатр (3 гектари) [14].

Переважно такі безіменні паркові зони є невеликими та мають здебільшого відпочинкову функцію. При цьому вони є локальними, тож здебільшого громадяни використовують їх для прогулянок або ж як маршрут від роботи до дому. Відповідно, облаштування споруд для задоволення потреб відвідувачів відсутнє або практично відсутнє.

Значна частина паркових зон розташовані біля водних об'єктів або мають їх у своєму складі. Наприклад, це такі парки як:

- Долобецький острів, що включає до свого складу затоку (134 гектари);
- урочище «Горбачиха», що включає ставки (80 гектарів);
- парк біля озера Тельбін (26 гектарів);
- парк біля озера Малинівка (6 гектарів);
- набережна Русанівська (29 гектарів);
- набережна Дніпровська (10 гектарів) [1, с. 21].

Крім того, у районі також розташований 1 спортивний парк. Його площа складає 16 гектарів. Оскільки він розташований на території житлового масиву Серова-Райдужний, то його відвідувачами є переважно молодь, що прагне активно проводити дозвілля та розвиватися спортивно, покращувати свою фізичну форму, вести здоровий спосіб життя. Відповідно, можна стверджувати, що 1 спортивного парку недостатньо для забезпечення потреб населення у активному дозвіллі.

Особливістю паркових зон району є велика кількість водойм. Так, у районі їх 53. Зокрема, Труханів острів омивається річкою Десенкою та Русанівською затокою, а також біля нього знаходиться декілька озер. Урочище «Русанівка»

оточене Русанівським каналом, який має глибину до 4 метрів, а його довжина складає майже 3 км. По його площі розташовано 15 фонтанів із підсвіткою, що створює особливу атмосферу для відвідувачів. Також понад ним проходять 3 автомобільні та 2 мости для пішоходів. Тому недармо цю територію почали називати «Київська Венеція» [12, с. 225].

Гідропарк розташований біля Русанівської протоки («Венеціанська протока»). Також протока омиває Русанівські сади, Березняки, Русанівку, Микільську слобідку. Проходячи повз Венеціанським та Долобеєвими островами вона впадає у Дніпро.

На території парків Дніпрського району знаходяться 38 озер. Переважна більшість з них розташована на Трухановому острові та на Дарницькому каналі. Зокрема, це такі озера як Тельбін, Райдуга, Лісове, Русанівське, Басине.

Озеро Тельбін є одним із найбільших озер столиці, адже його площа сягає майже 2 км. квадратних. Воно знаходиться у парковій зоні між Березняками та Русанівкою. Проте раніше озеро мало у половину більшу площу, однак внаслідок людської діяльності розмір озера зменшився. В озері проживає 10 видів риби, а серед птахів часто прилітають дикі качки. При цьому озеро є глибоким – до 7 метрів. Водночас розташування водойми поміж двох великих житлових масивів позитивно впливає на відвідуваність озера.

Озеро Райдуга знаходиться на території паркової зони «Русанівські сади». Воно має довжину 3 км, а ширина сягає 600 м. Найближчими до озера є вулиця Райдужна (що і дало назву) та Північне заліничне півкілля. Озеро знаходиться фактично у центрі паркової зони, що створює зацікавленість у ньому відвідувачів, а для зручності відпочивальників, через нього побудовано місток. В озері живе 16 видів риби.

Озеро Лісове знаходиться в урочищі «Шляхова» у лісовій місцевості. Довжина водойми сягає 500 м, а ширина 100. Озеро є зоною відпочинку, адже пляжі навколо нього облаштовані для відпочивальників, а також працює човнова станція. Проте саме озеро не зовсім підходить для купання, оскільки вода у ньому має середній рівень забруднення, а дно є замуленим. Водночас взимку

вода самоочищається від забруднень, які потрапляють в озеро внаслідок діяльності підприємств. Однак перевагою озера є його природність та зручний спуск до водойми.

Озеро Русанівське знаходиться в урочищі «Русанівка». У ньому проживає 10 видів риби. Озеро є невеликим за розмірами, проте приваблює відпочивальників своєю природністю та зручним розташуванням, адже фактично поруч знаходяться новобудови та житлові масиви, а саме озеро розташоване у центрі урочища.

Озеро Бабине знаходиться на Трухановому острові. Оскільки раніше на острові знаходилося 12 вулиць, то водойма слугувала місцем для купання та використання води у господарських потребах. Сьогодні озеро слугує природною екосистемою, так як у ньому проживає 17 видів риби [20, с. 111].

Нині для озеленення парків використовується комплексний підхід. Так, здійснюється одночасно і рекреація зелених зон, і їхнє оновлення, і капітальний ремонт парків, і їх реконструкція. При цьому у паркових зонах Дніпровського району здійснюється як облаштування клумб, так і квіткове оформлення, посадка дерев, оновлення газонів, настіл екологічного зеленого покриття. Також оновлюються і господарсько-побутові споруди парків [22, с. 110].

Зокрема, у 2021 р. у парках району було встановлено 130 урн та 140 лав, перекладено плитку на доріжках площею 5200 метрів квадратних, відремонтовано 2000 метрів квадратних асфальтих доріжок у парках, встановлено 1600 метрів металевих огорож навколо парків. Крім того, було встановлено нові світильники та ліхтарі, облаштовано оглядальні майданчики, споруджено спортивні та дитячі майданчики. Крім того, у парках було встановлено споруди, які перешкоджають візду автомобілів на територію паркових зон, що забезпечує розвиток екосистеми парків, зменшує рівень забруднення повітря, сприяє збереженню здоров'я та життя відвідувачів [58, с. 32].

Основними видами робіт, які здійснюються у парковій зоні району, є облаштування газонів, догляд за рослинним покривом, вирубка та обрізка сухих

та аварійних дерев, скошування трави та газонів, очищення дерев від шкідливих рослин та їх лікування, формування кущових композицій, догляд за вертикальними рослинами, вирощування та висаджування квітів. При цьому кожного року площа зелених насаджень збільшується приблизно на 200 кв. м.

Одночасно з тим, активно встановлюються і арт-об'єкти. Зокрема, це «Трикутник» у паровій зоні «Перемога», «Біг Бен» на зеленій зоні біля метро Лівобережна, піраміди у парках та скверах. Така ідея здійснюється на основі ініціативи «Сім Див Світу», відповідно, поєднує всі паркові зони метою ознайомити відвідувачів із чудесами світу, які встановлені у елених зонах у мініатюрі. Відповідно, це дозволяє говорити про те, що парки можуть мати також і просвітницьку мету. Також у паркових зонах Дніпровського району розташовані кам'яні квіти, квіткові фонтани, черепахи з каменю, рослинні дивани, серце з каменю, квіткові хамелеони та ящірки. Тобто, у парках багато об'єктів є цікавими відвідувачів для фотографування, а також з просвітницькою метою [14].

Діяльність по облаштуванню паркових зон району нині відбувається у декількох напрямках. Перший включає до себе озелення та благоустрій зелених зон (збільшення площ квіткових насаджень, формування нових зелених зон, спорудження та встановлення нови малих архітектурних форм.); другий – покращення зрошувальні системи парків (побудова та ремонт поливальних і зрошувальних систем); третій напрямок передбачає створення та встановлення інформаційних табличок у парках. Тож можна говорити про комплексний підхід щодо розбудови зелених зон району. При цьому це не тільки розширення зелених зон та догляд за ними, алей благоустрій та забезпечення комфорту відвідувачів.

Крім того, на 2023 р. Дніпровська районна державна адміністрація запланувала збільшити площу паркових зон. Це можливо досягти шляхом розширення територій Микільського-Слобідського парку та Малинівського парку, 8 скверів, паркової зони по вул. Тампере. Так, у скверах та парковій зоні заплановано розширити територію від 0.3 до 2.0 гектарів, у парках ця цифра складає від 2.5 до 20.0 гектарів. Розширити територію можливо шляхом

розчищення територій покинутих та зарослих, приєднання до паркових зон інших територій, знесення аварійних споруд у паркових зонах [59, с. 45].

Отже, Дніпровський район має значну за площею та кількістю паркову зону. Сюди відносяться урочища, парки, сквери, бульвари, зелені зони. Найбільшими парками району є Дніпровський парк, парк «Аврора», парк «Перемога», Гідропарк. Вони водночас є і парками, і місцями відпочинку місцевого населення.

2.3. Переваги на недоліки паркових зон району

Проаналізувавши вищевикладене, можна охарактеризувати наступні переваги паркових зон Дніпровського району м. Києва. Вони виявляються у наступних особливостях.

По-перше, значна площа. Паркова зона Дніпровського району є однією з найбільших у столиці. П'ята частина від усіх зелених зон припадає саме на цей регіон. Це дозволяє говорити про значну роль озелення в стабілізації екології району, оскільки жителі району можуть дихати чистим повітрям та проводити вільний час серед насаджень рослин та дерев.

По-друге, розташування парків серед житлових масивів. Паркова зона району не розташована віддалено від будинків та багатоповерхівок, адже вона фактично розташована серед них. Відповідно, відвідувачі мають можливість постійно відвідувати паркові зони, проводити там вільний час, організовувати там дозвілля та розваги. При цьому для цього не потрібно спеціально відповідити час або будувати маршрути, так як відпочинкова зона парку розташована під будинками.

По-третє, близьке розташування паркових зон. Всі зелені зони району знаходяться у пішій доступності одна від одної. Це дозволяє відвідувачам самим визначати, який парк вони хочуть відвідувати наступним. До того ж це впливає на уподобання населення, адже вони мають можливість порівняти зелені зони та визначити, яку з них вони хочуть відвідувати.

По-четверте, велика кількість парків. У Дніпровському районі багато парків, що можна розділити як на малі, середні, великі. Це сприяє тому, що кожен житель району можна відвідувати парк поруч, а не вибирати час для того, щоб спеціально відвідати парк у районі. До того ж це впливає на те, що жителі не скупчуються у кількох парках, а розсереджуються по різних парках району.

Відсутність скупчення дозволяє населенню вільно гуляти та забезпечувати свої потреби, а на малі архітектурні форми відсутнє зайве навантаження.

По-п'яте, велика кількість водойм. Фактично у кожній парковій зоні району знаходиться 1 або кілька водійм. Це ставки, озера, протоки, затоки, канали. Така кількість водойм дозволяє не тільки зацікавити відвідувачів, але й сформувати нову екосистему із певними видами рослинності та рибами. При цьому у деяких парках, таких як Труханів острів та Гідропарк саме водойми є відпочинковими зонами, які відповідно облаштовані для відвідувачів. А зелені зони Дніпровської та Русанівської набережних забезпечують рекреацію та культурний відпочинок відвідувачів.

По-шосте, перетворення паркових зон у туристичні місця. Як уже було сказано, деякі парки мають значну відвідуваність, зокрема Труханів острів, Гідропарк, набережні Дніпровська та Русанівська. Їхнє облаштування для відпочинку сприяє культурному та естетичному відпочинку населення. До того ж ці зони мають не лише локальне значення, а й загальноміське. Відповідно, такі зони достатньо оформлені для відпочинку туристів, а їхній розвиток може популяризувати парки як альтернативу іншим формам відпочинку. Крім того, сприятиме активному заселенню району молоддю.

Проте, попри існуючі переваги, паркова зона Дніпровського району має і свої недоліки. Недоліками зеленої зони району є наступні фактори.

По-перше, відсутність спеціалізованих парків. У районі наявний лише 1 спеціалізований парк спортивного спрямування. Цього замало для забезпечення рекреаційних та відпочинкових потреб населення. Так як визначено, що більшість населення району це молодь, то необхідне облаштування зелених зон

яке б дозволило організовувати активне дозвілля, зайняття спортом, виконання фізкультурних вправ.

По-друге, відсутність культурно-масових заходів у парковій зоні. Парки району використовуються з метою відпочинку та рекреації, однак не мають спрямування на забезпечення культурних та естетичних потреб населення. При цьому площа парків, навіть маленьких, дозволяє організовувати у них різні культурні заходи, концерти, івенти. Це значно сприяло б популяризації паркових зон району та дозволило б збільшити кількість відвідувачів.

По-третє, недостатня кількість малих архітектурних форм у парках району.

У парках відмічається невелика кількість лавок, урн, бесідок, накриттів. Крім того, кафе та місця харчування, туалети, кіоски із їжею та напоями, наявні не у всіх парках або ж у незначній кількості. Це впливає на те, що відвідувачі парків не можуть задовольнити свої базові потреби, тому або проводять у зелених зонах мало часу, або обирають ті, де є необхідні споруди. Також не скрізь є інформаційні таблички. Це значний недолік, оскільки парки Дніпровського району оформлені за лісовим типом, тож у них багато невеликих стежок, а орієнтири практично відсутні. Як наслідок, відвідувач парку може заблукати, а якщо брати до уваги, що деякі парки мають площу до 200 гектарів, то це може становити загрозу для життя та здоров'я відвідувача. До того ж це незручно та негативно впливає на імідж парку як такого.

По-четверте, облаштування переважно «водних парків». У Дніпровському районі особливою популярністю користуються паркові зони біля води: Труханів острів, Гідропарк, Русанівська та Дніпровська набережні. Відповідно, оформлення зелених зон відбувається в одному стилі, малих архітектурних форм достатньо, наявні централізовані входи та виходи. Такі парки є популярними серед відвідувачів усього Києва, а не лише серед місцевих жителів району, адже забезпечують доступ до водойм. Проте паркам, які не мають водойм або не такі популярні серед відвідувачів, приділяється менше уваги. Часто у таких парків відсутні оформлені входи та виходи, головні алеї, споруди для обслуговування громадян, інформаційні таблички, місця харчування та туалети, освітлення. Все

це впливає на те, що такі парки мало відвідуються та сприймаються місцевими жителями як транзитна зона (дорога від дому до роботи, навчального закладу, магазину). Тобто навіть менш популярні парки все одно мають бути оформлені та облаштовані так, щоб кількість відвідувачів зростала, і як наслідок, зменшувалося навантаження на великі та популярні парки.

Відповідно, можна говорити про те, що переваг від оформлення паркових зон у Дніпровському районі більше ніж недоліків. Вони виявляються зокрема у тому, що парків багато та вони є великими, розташовані поруч із будинками, мають водойми, є туристичними та відпочинковими зонами. Проте чим меншим є парк та ще й при відсутності водойми, тим менш він є популярним. А його облаштуванню приділяється набагато менше уваги, що і впливає на зменшення потоку відвідувачів чи їх відсутності.

Тому для обґрунтованого аналізу наявних проблем та можливостей паркової зони Дніпровського району було розглянуто паркову зону Парк «Аврора» має площу 8 гектарів. Він розташований у житловому масиві Дніпровського району, між вулицями Остафія Дашкевича, Сулеймана Стальського, Микитенка, а також бульваром Перова. Таке розташування впливає на те, що у парку багато відвідувачів, адже через парк місцеве населення ходить на роботу, навчання, до магазинів. Крім того, відвідувачам зручно відпочивати у парку, адже він знаходиться поруч із будинками та новобудовами. Саме тому значення парку є важливим, адже він забезпечує потреби населення у рекреації та відпочинку, а також має значне локальне значення [42].

Умовно схема парку подана на Рис. 2.3.1. Схема парку «Аврора» у Дніпровському районі Києва [60, с. 31]

Рис. 2.3.1. Схема парку «Аврора» у Дніпровському районі Києва

Назва парку обумовлена тим, що раніше поруч із ним розташовувався кінотеатр «Аврора». Проте ще з 2005 р. на місці знесеного кінотеатру працює торговий центр «Квадрат». Лож багато відвідувачів центру часто відвідують парк, адже його розташування є зручним [42].

Планування парку є змішаним. Є доріжки, які перетинаються; розташовані перпендикулярно; розташовані кільцем та на півкільцем. Від західної частини парку до східної простягається основна доріжка (головна алея), яка проходить через основні споруди парку. Від неї роходяться додаткові доріжки, а від них маленькі стежини. Також є кільцева дорога, яка простягається від північної частини до центру, звідти круг рухається до південної частини парку, крізь східну частину, і доєднується до північної частини.

До парку ведуть 3 основні входи, 2 з яких знаходяться зі сторони південної, а 1 зі східної – перед церквою. У західній частині парку та північній розташовані невеликі стежки, які ведуть до основної дороги парку. Відповідно, відсутні яскраво виражені входи зі заходу та півночі парку.

Доріжки парку виконані із різних матеріалів. Головна алея викладена тротуарною плиткою, що у деяких місцях переходить у бруківку. Додаткові доріжки викладені як плиткою, так і бруківкою, так і асфальтобетонним покриттям. Проте ось такі часті переходи між різними видами покриття є незручними для пересування пішоходів і тих, хто користується транспортом.

Серед дерев переважають буки, тополі, верби, дуби, сосни. Рослинність переважно складається із багаторічних трав, хоча у деяких місцях є лише ґрунтове покриття. Для квітів є окремі невеликі клумби із рослинами переважно одного виду, що розташовані у прямокутному квітнику [16, с. 1].

Сам парк поділений на декілька зон. У східній частині розташована церква Адвентистів сьомого дня, а також є алея, яка веде до даної споруди. По бокам алеї розташовані лави, а біля них урни. Також є ліхтарики, які дозволяють освітлювати парк у темну пору дня. Сама церква побудована у готичному стилі та має зручне розташування, адже до неї веде декілька доріжок. Відповідно, навколо церкви формується візуальний прямокутник, адже газон навколо неї побудований у продовгуватій формі. Крім того, навколо території церкви розташована кільцева доріжка, від якої маленькі стежки ведуть до самої будівлі, а алеї розходяться у різні сторони. Варто відмітити, що біля церкви розташований невеликий басейн, що знову ж таки сприяє відвідуваності парку [7] (дод. Д).

У північній частині парку знаходиться дитячий майданчик. Він розрахований на різні вікові групи, оскільки є як і дерев'яні будиночки, так і дитячі гірки, металеві крутілки, гойдалки, ігрові центри. Ґрунтова поверхня покрита піском, а також є окрема пісочниця. Також є облантовані лави для сидіння та урни. Сам майданчик є великим за площею, відповідно, дозволяє вмістити декілька дітей та батьків одночасно. При цьому він обгороджений

металевою огорожею, що дозволяє як відділити ігрову зону від інших локацій парку, так і сприяє безпеці дітей. Одночасно з тим, наявність такого парку може нести небезпеку для дітей, адже під час ігор вони можуть вдаритися об нього чи поранитися. Проте це механізм захисту від потрапляння в ігрову зону відвідувачів з чи на транспортних засобах. Доріжки від дитячого майданчику ведуть до бювету, що сприяє розумінню єдності даних споруд [16, с. 2] (дод. Г).

Неподалік центральної частини парку, ближче до західної частини, розташований бювет. У джерелі відвідувачі парку можуть набрати необхідну їм кількість води безкоштовно. До бювету ведуть кілька доріжок, що сприяє доступу до нього з різних сторін парку. Він розташований у зеленій зоні біля основної доріжки, що веде до фонтану. Тобто можна стверджувати про наявність композиційної єдності даних споруд. Адже на набравши води та забезпечивши свої потреби, відвідувач може забезпечити потреби рекреаційні та відвідати фонтан поруч [21] (дод. А).

Також у травні 2022 р. біля бювету було встановлено атракціони. Їхнє розташування є зручним, оскільки вони помітні із дитячого майданчику, а також знаходяться біля основної доріжки. Відповідно, біля бювету створена відпочинкова зона, яка поєднує джерело із розвагами на атракціонах, а до ігрової зони, де дитячий майданчик, ведуть 2 перпендикулярні доріжки [7].

У центральній частині парку розташований фонтан. Навколо нього побудована кільцева дорога, що сприяє зручності підходів до нього. Крім того, маленькі доріжки від кільцевої дороги ведуть у різні напрямки парку. Це сприяє тому, що відвідувачі можуть потрапити до центральної частини, і фонтану відповідно, із різних сторін парку. До того ж це вигідно виділяє водойму та робить її ключовим елементом парку. Навколо водойми розташована рослинність та дерева помірної кліматичної зони.

У центральній частині парку періодично проводяться різного роду культурні заходи. Зокрема, починаючи із 2017 р. у парку проводяться заходи до Дня захисника України та Дня Козацтва. Під час цих свят перед відвідувачами

виступають місцеві колективи, також готуються традиційні українські страви, влаштовуються народні гуляння.

Також у центральній частині парку, між бюветом та фонтаном, розташований кіоск із кавою «Green Kava». Мала архітектурна форма забезпечує потреби відвідувачів у їжі та напоях, оскільки крім кави та чаю, відвідувачі можуть купити десерти, швидкі перекуси, хот-доги, освіжаючі напої. Також покушчам пропонуються лимонади та свіжовиготовлені фреші. Поруч із кіоском знаходиться урна та лавочки, що забезпечує потреби відвідувачів у відпочинку.

Власне таке розташування закладу є зручним, оскільки він знаходиться біля перетину основної доріжки із додатковими, а також поміж бювету та фонтану, що є одними із найбільш відвідуваних зон парку. Тож відвідувач може набрати води, випити кави, а також відпочити біля фонтану.

Також потреби у їжі відвідувач може задовольнити у ресторані «Green Garden», що знаходиться у південній частині парку. Заклад розрахований на відвідувачів із високим бюджетом, відповідно, часто використовується для святкувань різних івентів та заходів. При цьому розташований на перетині західно-південної та північно-південної доріжок та навпроти вулиці Сулеймана Стальського біля виходу із парку, що забезпечує його відвідуваність, а також створює окрему відпочинкову зону [16, с. 3].

У південній частині парку також знаходиться кінцева зупинка 22 маршруту трамвая. Крім того, біля південної сторони парку знаходяться зупинки маршрутного, тролейбусного, автобусного транспорту. Це сприяє тому, що відвідувачі парку можуть зручно діставатися до зеленої зони, а також добиратися до парку у комфортний їм час різними способами. До того ж розташування у південній частині або напроти парку впливає на те, що шум транспортної системи не впливає на відпочинок відвідувачів [7] (дод. В).

Західна частина парку не має споруд на її території. Від неї йде основна дорога, яка поєднується із східною частиною парку. При цьому на західній частині багато рослинності та дерев, велика кількість маленьких стежок, квіткові

насадження. Тут встановлені урни та лавочки. Тобто, можна віднести західну частину до рекреаційної зони [16, с. 4] (дод. Б).

При цьому розглянувши парк, можна стверджувати, що його недоліком є незначна частина озелення. У парку багато рослинності, дерев, квітів, але вони оформлені стихійно, без попереднього плану. Відсутня єдина стилістика парку, його відповідність якомусь єдиному образу, що заважає формуванню його унікальності. При цьому підсвічування є недостатнім, оскільки ліхтарики розташовані переважно на основній доріжці. Крім того, відсутня оформлена єдина вхідна група, що було б цікаво зробити в альпійському стилі.

Отже, парк «Аврора» є невеликим парком, що знаходиться у Дніпровському районі Києва. Його розташування у житловому масиві поруч із іншими зеленими зонами та будинками є перевагами парку. Проте наявні недоліки. До них можна віднести незначну кількість малих архітектурних форм, різкий перехід у покритті доріжок, відсутність унікального стилю, відсутність виокремленої вхідної групи.

Таким чином, Дніпровський район Києва є одним із найбільших районів столиці. Оскільки у районі проживає багато молоді та людей віком до 35 років, то район називають «молодіжним». Здебільшого у районі проживає населення середнього рівня достатку, відповідно, район активно забудовується багатоповерхівками. До того ж у районі 13 мікрорайонів. Найбільшими з них є Воскресенка, Русанівка, Березняки, Стара Дарниця, ДВРЗ. Відповідно, для обслуговування рекреаційних та відпочинкових потреб населення функціонують парки та зелені зони у даному районі. Зокрема, у районі є парки, сувери, бульвари, зелені зони. Так п'ята частина зелених зон всього Києва припадає на Дніпровський район. При цьому найбільшими парками є парк «Перемога», Гідропарк, Дніпровський парк, парк «Аврора». Останній є відносно невеликим парком, проте його значимість від цього не зменшується. Це обумовлено тим, що «Аврора» розташована посеред житлового масиву та на перетині великих транспортних систем, тож через парк відвідувачі проходять переважно з метою відвідування роботи, навчання, деозвілля. Саме тому розгляд цього парку є

важливим, у силу його популярності. Як наслідок, було виявлено переваги парки, зокрема, велику кількість зелених зон, наявність водойм, кілька входів, чітке зонування, близькість до житлових будинків та інших парків. Так було виокремлено і недоліки, такі як різкі переходи між дорожнім покриттям, відсутність чіткої вхідної групи, відсутність унікального стилю парку.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ ПАРКОВИХ ЗОН У ДНІПРОВСЬКОМУ РАЙОНІ

НУБІП України

3.1. Конкретні кроки щодо формування паркових зон у Дніпровському районі м. Києва

НУБІП України

Враховуючи отримані результати дослідження у розділі 2, можна стверджувати, з метою популяризації паркової зони Дніпровського району м. Києва, зокрема, парку «Аврора», розширення функцій зелених зон, створення соціокультурного простору, можна запропонувати удосконалення зелених зон,

НУБІП України

що відображено на Рис. 3.1.1. Покращення паркової зони Дніпровського району м. Києва на прикладі парку «Аврора».

Рис. 3.1.1. Покращення паркової зони Дніпровського району м. Києва на прикладі парку «Аврора»

НУБІП України

Кожній позначці відповідає певна зона

НУБІП України

1 – вхідна зона;

2 – фуд-корт;

3 – сухий басейн;

4 – спортивна зона;

5 – зона тихого відпочинку;

НУБІП України

6 – культурна зона;

7 – розважальна зона (атракціони);

8 – адміністративна зона (господарче приміщення та туалети).

Перша зона – вхідна. Вона демонструє входи та виходи до парку, тож має

бути оформлена таким чином, щоб відвідувачі, які проходили повз парк хотіли б зайти до нього. Зокрема можна запропонувати розташувати біля вхідної зони альпійські гірки. Вони мають бути оформлені квітами, що мають довгий період цвітіння. Це забезпечить постійне виокремлення вхідної зони від інших зон та

рослинності інших зон парку. Крім того, альпійські гірки мають бути оформлені квітами різних кольорів, наприклад, фіолетового, рожевого, жовтого. Такий контраст має приваблювати відвідувачів та спонукати їх пройти надалі парком, заходячи і в інші зони. Оскільки центральних входів 2, то можна розташувати по 2 альпійські гірки біля кожного входу, загалом спланувавши 4 такі гірки.

Поруч із кожною альпійською гіркою можна розташувати по 2 лави, що дозволило б відвідувачам комфортно розглядати квіти. Крім того, було доцільно розробити такі лави, які б формували круг навколо альпійської гірки, відповідно, що дозволило б зручно відвідувачам їх розглядати. Також біля лавочок можна розташувати по 1 урні, що дозволило б забезпечувати підтримання екології парку. При цьому розташування лав біля вхідної зони дозволить відвідувачам комфортно очікувати інших відвідувачів, а також візуально створить враження «зручності» парку.

При цьому входи у парк можна оформити арками із рослинами, що вертикально ростуть. Це сприятиме формуванню стилістики парку та дозволить відділити центральні входи від інших входів. До того ж вхідна зона має бути

оснащена надписами із назвою парку на арках, ліхтарями різної яскравості, табличками із схемами парку.

Друга зона – фуд-корт. Біля фонтану доцільно розмістити фуд-корт із кількох яток (4-6) із напоями, їжею, швидкими перекусами. Також біля кожної ятки мають бути встановлені урни. Даний фуд-корт може утворювати своєрідне коло, у центрі якого бде знаходитися централізоване місце для сидіння відвідувачів. Враховуючи відвідуваність парку, це можуть бути 10 невеликих столів по 4 стільці біля кожного, що мають бути виконані стилізовано під дерево, а наприкінці цієї зони має знаходитися великий смітник. Крім того, біля кожного столика можна розташувати по невеличкій парасольці, яка б захищала відвідувачів від опадів. Важливо щоб прохід до фуд-корту був доступний і для тих відвідувачів, що прийшли із своєю їжею.

При цьому прохід до такого фуд-корту має бути виокремлений у окрему доріжку, щоб одні відвідувачі могли купити їжу та напої та піти гуляти парком, а інші здійснивши покупки могли піти до такого острівця. Як наслідок, відбувається розведення відвідувачів, що унеможливує їх скупчення та зіткнення. Сам фуд-корт може бути обгороджений парканом із дерева із вертикальним озелененням, що знову таки відповідало б стилю парку.

Самі точки із продажу їжі мають представляти собою торгівельні приміщення, що стилізовані під дерево. Вони мають пропонувати відвідувачам різні види їжі: снєки, швидкі перекуси, хот-доги, донери; різні види напоїв: лимонади, гарячі напої, сильно газовані та солокі води, соки; демонструвати різні кухні народів світу: українська, східна, європейська. Доцільно встановити також ятку із морозивом чи солодкою ватою. Також, мають бути враховані смакові вподобання відвідувачів парку та особливості сезону.

Біля вхідних зон та на перетині відвідуваних доріжок мають розташовуватися ятки із кавою та напоями. Це необхідно для того, щоб відвідувач при вході парку міг купити каву та прогулятися або ж купити каву вже пройшовши певну частину парку. Такі ятки є не лише спорудами для

забезпечення фізіологічних потреб відвідувачів, але й слугують орієнтирами щодо місцезнаходження відвідувача.

Третя зона являє сухий басейн. Можна запропонувати розмістити його біля головної доріжки між дитячим майданчиком та фонтаном. Тобто, на перетині одних із найвідвідуваніших точок парку у центральній зоні парку. Басейн доцільно розмістити в окремому приміщенні, щоб як відвідувачі не страждали від змін погоди, так і вміст сухого басейну. Бажано щоб такий басейн мав розміри від 4 до 10 метрів квадратних, щоб одночасно його могли відвідати декілька відвідувачів. Сам басейн має бути поділений на 2 зони: безпосередньо басейн та відпочинкова, у якій відвідувачі можуть залишити речі, відпочити, оплатити послуги.

Сама обшивка зсередини басейну має бути із породону, а з зовнішньої сторони із із полімерної тканини, яка легко відмивається, витримує натиски на неї. При цьому басейн бажано зробити прямокутним для вміщення більшої кількості людей, проте кути повинні бути плавними та обтягнуті додатковою тканиною для унеможливлення завдання шкоди відвідувачам. При цьому такий басейн орієнтовно має містити від 20 000 до 30 000 кульок.

Використання сухого басейну перетворить дану зону у відпочинкову, релаксаційну, ігрову. Адже басейн як виконує масажну функцію, так і сприяє налагодженню емоційного стану. Особливо важливо використовувати басейн для дітей, адже це дозволяє розвивати дрібну моторику, вестибулярний апарат, опорно-руховий, серцево-судинний, тактильну, дихальну системи. При цьому дитина так навчається взаємодіяти із іншими відвідувачами, комунікувати, спілкуватися.

Тож сухий басейн доволить змістити центр відвідуваності від фонтану до даної точки. Це може сприяти розвантаженню центральної зони, дозволить змінювати відвідувачам маршрути, сприятиме утворенню нової зони відвідуваності. Також така споруда дозволить підвищити відвідуваність парку, особливо серед родин із дітьми. Тому адміністрація сухого басейну може

запропонувати ціновий діапазон для відвідувачів залежно від години, дня тижня, святкового чи звичайного дня.

Як наслідок, парк може використовувати цю зону як візитівку паркової зони, що сприятиме зміні формування уявлень про парке як місце, де просто розташовані рослинність та дерева. Тобто, така споруда буде цікавою відвідувачам та підвищить популярність парку. Проте необхідне оформлення такої зони для формування її видимості.

Четверта зона – спортивна. Її пропонується розміщувати паралельно до дитячого майданчика. Також спортивна буде знаходитися зі північної сторони по обох боках від додаткового входу, що зробить зручним доступ до неї. Також проходячи повз спортивну зону, відвідувач може потрапити прямо до сухого басейну та центральної зони, що робить її важливою для відвідування та «прохідною».

Значення цієї зони є важливим, оскільки як було виявлено, Дніпровський район є «молодіжним», його жителям від 21 до 35 років переважно, а також поруч знаходяться житлові масиви. Крім того, у мікрорайоні та й районі загалом відсутні спеціалізовані спортивні парки, що підкреслює значимість даної зони.

Також її розташування поруч із дитячим майданчиком слугуватиме прикладом для дітей та юнаків щодо значимості спорту.

Спортивна зона буде зорієнтована на заняття воркаутом, так як цей напрямок стає все більш популярним. Для укомплектування майданчику буде встановлено 5 воркаут-комплексів. Вони (кожен комплекс) будуть металевими, складатися з 2 турніків, 1 драбини, 1 скалодрому. Тобто, одночасно на комплексах може займатися до 20 осіб. Крім того, доцільно встановити ще 4 низьких бруси, 3 упори для віджимання, 3 лави, 3 лавки з упорами 2 рукоходи. Це дозволить одночасно займатися спортом до 40 спортсменів. Крім того, дані споруди є різної складності та підходять для занять різним віковим категоріям, а також займатися на них можуть як любителі, так і професійні спортсмени.

Водночас з іншого боку спортивного майданчика можна зробити простір для заняття скейтбордом. Такий скейт-парк може мати як залізобетонні спуски

та підвищення, так і содинки та поручні. Він має бути розрахований на різну вікову категорію та містити елементи різної складності.

Відповідно, спортивний майданчик дозволить приваблювати відвідувачів у парк та пропагувати серед них здоровий спосіб життя. Крім того, це важливо для соціальної складової жителів району, адже молодь із віддалених мікрорайонів страждає від алкоголізму та наркотичних проблем. А також це можливість організації активного дозвілля для відвідувачів та жителів мікрорайону.

Також у західному та південному районі можна запропонувати розмістити п'яту зону – відпочинкову чи тихого відпочинкову. Ця зона повинна бути призначена для естетичного насолодження відвідувачами природи, вивчення дерев та рослинності, налагодження емоційної стабільності. Планується розмістити у кожній із двох зон по 10 лав. Це дозволить забезпечити потреби відвідувачів у місцях для відпочинку. Також біля кожної лавки має знаходитися хоча б 1 урна. При цьому у кожній зоні тихого відпочинку у спеціально відведеному місці доцільно розташувати по 2 великі столи з 4 лавами відповідно. Це може бути місце для настільних ігор чи гри у шахи чи шашки.

Щоб відвідувачам було цікаво відпочивати, можна становити у даній зоні шафу із металевими полицями. У ній можна розмістити книги різних жанрів, для усіх вікових категорій, на кількох мовах. Це дозволяє відвідувачу не знудитися і почитати книгу, якщо свою не має чи забув вдома. Оскільки шафа є відкритою, то відвідувачі можуть безкоштовно взяти будь-яку книгу і повернути, коли матимуть можливість. При цьому відвідувачі можуть залишити і свої книги, щоб інші гості парку могли їх почитати. Як наслідок, відбувається культурний розвиток відвідувачів, а ще відпочинок стає корисним.

Також у цій зоні газон має бути акуратно підстрижений або незначної висоти. Це дозволить відвідувачам влаштовувати пікніки із врахуванням заборони на смаження чогось та паління. Тобто, така зона може перетворитися на місце масового відпочинку жителів району. При цьому до місця для пікніків має вести окрема доріжка, щоб відвідувачі не скутичувалися у відпочинковій зоні.

Одночасно з тим, зону для пікніків та відпочинкову можна відділити клумбами та альпійськими гірками. Було б цікаво встановити інформативні таблички, де б вказувався вид рослини, період її цвітіння, основні характеристики, а також такі таблички були б і щодо дерев. Таким чином, відвідувачі не тільки ознайомлювалися б з природою шляхом спостереження та естетичного сприймання, але й отримували б теоретичні знання.

Можна запропонувати оформити клумби у різні форми та з використанням різних декоративних огорожень. Також бажано використовувати квіти різних кольорів, щоб зацікавити відвідувачів. Навколо клумб можна розташувати доріжки викладені із різних порід каменю, що створювало б контраст.

Шоста зона є культурною. Її бажано розмістити між відпочинковою зоною та яткою з кави, у західній частині парку, на перетині головної дороги та додаткової. Така зона може являти собою міні-сцену з надбудованим накриттям, що спроможна розмістити одночасно до 10 артистів. Також перед сценою можна встановити 5 рядів лав, що дозволяє помістити до 50 глядачів.

Культурну зону бажано використовувати у весняно-літній період, коли довге перебування відвідувачів на вулиці не зашкодить їхньому здоров'ю. Такий літній театр чудово підійде для проведення лекцій, семінарів, форумів, стендапів, виступів відомих діячів, міні-концертів. Відповідно, можна організувати заходи як для дітей, так і для дорослих, для вибраних глядачів, і для випадкових відвідувачів парку, з наукової тематики, і гумористичної. Все це дозволить демонструвати на сцені різні види самодіяльності (декламування віршів, читання, хореографія, вокал, гумор).

При цьому важливо щоб така зона виділялася серед інших. Це може бути вертикальне озеленення навколо декоративного паркану, що охоплює глядацькі місця та сцену; арка, яка теж прикрашена живими рослинами та веде до культурної зони; характерне освітлення паркових ліхтарів та під світла міні-сцени; декоративні статуї з імітуванням античного стилю. Все це має приваблювати відвідувача та заохотити його відвідати культурну зону.

Такий культурний куточок дозволить популяризувати західну частину парку, яка до цього не була задіяна у функціонуванні парку. До того ж дозволить розвинути духовну та естетичну культуру відвідувачів. А вже тепер відвідуючи парк, кожен житель району може поспостерігати за мистецтвом та навіть прийняти участь у певному заході.

Сьома зона є розважальною. Вона повинна розміщуватися на перетині південної додаткової доріжки та основної між відпочинковою та культурною зоною. Розважальна спрямована на розвиток ігрової діяльності та формування у відвідувачів активних позитивних емоцій. Тому вона являє собою майданчик із атракціонами. Важливо щоб ця зона була відділена від інших зон та знаходилася не близько до інших зон, щоб шум від неї не завадив іншим відвідувачам, а також, щоб інші відвідувачі не були травмовані.

Можна запропонувати розмістити на території даної зони такі атракціони як сімейні (колесо огляду до 15 метрів, автодром, «американські гірки»), дитячі (ланцюгова карусель, обергальні чаші, вежа падіння), екстремальні («орбіта»). Така невелика кількість атракціонів цілком задовольнить потреби відвідувачів в активному відпочинку, а відвідуваність парку збільшиться. Проте є доцільним розташування на території розважальної зони лав для відпочинку відвідувачів, урн, столів, яток із кавою чи десертами. При цьому варто розмістити інформаційні таблички із схемою розважальної зони, характеристиками атракціонів та описом їх дії, віковими обмеженнями.

Важливість цієї зони полягає у тому, що у районі проживає багато родин із дітьми та молоді. Для них атракціони будуть можливістю активно провести час та правильно організувати своє дозвілля. До того ж це забезпечить збільшення відвідуваності парку, оскільки у паркових зонах, що знаходяться поруч, відсутні розважальні зони.

Восьма зона має бути адміністративною. У ній можна буде розмістити господарські приміщення, адміністрацію парку, медичний пункт. Крім того, також можна встановити окремі приміщення з туалетами. Це важливо, оскільки хоч парк і незначний за розмірами, проте наявність туалету є необхідною. До

того ж зона знаходиться у центральній частині парку на перетині додаткової дороги із головною, тож її легко буде помітити.

Також враховуючи проблемні частини парку можна запропонувати наступні бажані зміни.

По-перше, акцентуація на головній доріжці. Головна алея проходить через увесь парк, поєднуючи західну частину парку із східною та центральною. Від неї походять додаткові доріжки, що ведуть до центральних входів та додаткових входів, зелених зон, ієгих паркових споруд. Проте вона відрізняється від інших доріжок лише тим, що має більшу ширину та довжину. Її основа є як плитковою, так і залізобетонною, ґрунтовою. Тому потрібно виокремити головну доріжку, щоб вона не плуталася в уяві відвідувачів із іншими доріжками і не впливала на те, що вони можуть заблукати. Це можна зробити шляхом оформлення доріжки тротуарною плиткою одного стилю, насадження декоративних кущів та рослинності обабіч доріжки, встановлення декоративних парканів біля доріжки, відносно підвищення головної доріжки над іншими доріжками.

По-друге, освітлення парку. Більшість ліхтарів парку розташовані у центральній зоні. Проте інші зони залишаються у такому випадку мало освітленими. Це може призвести до того, що відвідувачі можуть заблукати на додаткових доріжках та стежках, або ж навіть оступитися та зашкодити своєму здоров'ю. Тому можна поради розташувати у парку незалежно від зони кожні 10-15 метрів ліхтарі. Якщо мова йде про невеликі стежки, то можна використати декоративне освітлення за допомогою маленьких літариків чи гірлянд із ліхтариків. Це дозволить не тільки вирішити проблеми із освітленням парку, але й сприятиме розвитку фотозон для відвідувачів.

По-третє, розташування додаткових лавок та урн. На даний час цих об'єктів у парку не вистачає. Це знову ж таки впливає на його відвідуваність.

Тому можна запропонувати розмістити лави та урни не лише у центральній зоні, але й на додаткових доріжках. Також було б доцільно розташувати по кілька лавок на невеликих стежках. Щодо урн, то можна збільшити їх кількість у

центральної частині та на додаткових доріжках, а обабіч невеликих стежок можна розмістити великі смітники.

По-четверте, створення велодоріжок. Велосипедисти часто проїжджають крізь парк як через транзитну зону, однак здійснюють це через пішохідні доріжки, так як спеціалізована велосипедна відсутня. Тож можна вздовж головної алеї зробити велику велодоріжку, що буде простягатися через увесь парк. Як наслідок, піші відвідувачі не будуть отримувати травми від зіткнення із велосипедистами. При цьому у західній, північній, південній частині парку, у зонах рослинних насаджень, можна прокласти невеликі вело доріжки, які будуть сполучатися із виходами із парку. Це будуть доріжки прокладені крізь пагорби та низини, що дозволить активно провести час тим велосипедистам, що хочуть екстремально поїздити. Відповідно, вони не будуть шкодити пішоходам та іншим велосипедистам. А оскільки покриття таких доріжок буде ґрунтове, то знизиться рівень отримання травм під час падіння.

По-п'яте, розміщення інформаційних табличок. Парк «Аврора» має площу 8 гектарів. Проте відсутні таблички із планами парку та напрямками руху. Відповідно, можна запропонувати на перехресті кожної доріжок та головної, доріжок між собою, доріжок із стежками, можна запропонувати встановити вказівники і зазначенням того, куди веде кожна доріжка. Під час руху по центральній зоні відвідувачів мають зустрічати інформаційні таблички із навами об'єктів, які їх чекають попереду, напрямком руху до потрібного об'єкта, скільки ще потрібно пройти до кожного об'єкта. Також на кожній доріжці можна розташувати табличку із міні-картою парку і точкою, де зараз знаходиться відвідувач. У центральній частині парку можна встановити великий стенд із повною картою парку із зазначенням розташування кожної із споруд. Це дозволить відвідувачу спланувати подальший маршрут та зрозуміти, де зараз він знаходиться.

По-шосте, облаштування зручностей для мало мобільних груп населення. Це можуть бути пандуси, зручні спуски між перетинами доріжок, перила, зручні місця для сидіння. Їх краще облаштовувати у центральній частині парку,

так як це найвідвідуваніша зона. Проте бажано, щоб такі споруди були по всій території парку. Адже до поки їх не буде людям із фізичними обмеженнями буде складно відвідати зелені зони, а вони особливо потребують рекреації та відпочинку.

Отже, можна запропонувати удосконалити парк «Аврора», створивши у ньому 8 зон. Це вхідна зона; фуд-корт; сухий басейн; спортивна зона; зона тихого відпочинку; культурна зона; розважальна зона (атракціони); адміністративна зона (господарче приміщення та туалети). Також бажано покращити по всьому парку освітлення, обслуговуючі споруди (лавки та урни), акцентувати увагу на головній алеї, зробити умови для мало мобільних груп населення, розмістити інформаційні таблички, створити вело доріжки.

3.2. Перспективи розвитку паркових зон Дніпровського району

Можна спрогнозувати, що введення даних змін дозволить збільшити відвідуваність парку на 30% через 1 рік після створення всіх зон. Це пов'язано з тим, що парк зможуть відвідувати люди маломобільних категорій, родини, діти.

Він перестане бути транзитною зоною, а стане місцем культурно-масового відпочинку. Зокрема, відвідувачі будуть приходити з метою, щоб відвідати культурний захід, розважитися на атракціонах, активно провести час на спортивному майданчику чи на велотреку, відпочити у зоні пікніків, почитати книгу чи пограти у настільні ігри у місці тихого відпочинку, погратися у сухому басейні. Тобто, буде створена зона активного та тихого відпочинку, яка забезпечить потреби населення у різних видах дозвілля. При цьому відвідувачі зможуть як перекусити, так і випити кави у будь-якій зоні парку.

До того ж вирішене питання з лавками, урнами, освітленням, туалетами, дозволить відпочити населенню комфортно та безпечно. Також можна вважати, що виросте відсоток відвідувачів від 20 до 35 років, прогнозовано до 40%, так як нині лише 20% від цієї вікової категорії відвідує парк відпочинку. Інші 80% складають люди 40-50 років та літнього віку. Тож парк перестане розглядатися

як місце відпочинку тихого та транзитної зони, а стане майданчиком для розвитку молоді та активного проведення ними дозвілля.

Така позиція перегукується із молодіжною політикою району, згідно якої, молодь повинна мати всі можливості для розвитку свого потенціалу. Тому повинно збільшитися кількість місць для дозвілля молоді та юнацтва. Одним із таких перспективних місць розглядається зелена зона. Це обумовлено тим, що паркові зони розташовані впритул до житлових районів, тож є у вашій доступності, також це великі простори, території яких можна використовувати з рекреаційною та спортивно-оздоровчою метою. Тож така ініціатива дозволить

привабити молодь до парків. Юнаки та юнки зможуть проводити цікаво та корисно своє дозвілля, удосконалювати власні здібності, відпочивати на свіжому повітрі. Як наслідок, помітно покращується функціонування всіх систем організму, зменшується кількість асоціальної молоді, удосконалюється сама побудова парків. Крім того, це дозволяє формувати із парку певний соціопоостір або ж хаб, що сприятиме збільшенню кількості відвідувачів та розвитку туризму до парку із інших районів міста.

Відповідно, щоб виявити як ставляться відвідувачі до зміни паркової зони, було проведено 2 опитування. Обидва опитування проводилися в 1 день.

Спочатку було проведено опитування 1. Рівень задоволеності відвідувачів парком «Аврора» Дніпровського району м. Києва. Його питання було оформлено у таблицю 3.1.1. Респондентами опитування стали 26 відвідувачів парку (14 жінок та 12 чоловіків) віком від 19 до 73 років.

Таблиця 3.2.1

Рівень задоволеності відвідувачів парком «Аврора» Дніпровського району м. Києва

Номер п/п	Питання	Відповідь
1	Як часто ви відвідуєте парк «Аврора»?	

2	З якою метою ви відвідуєте парк?	
3	Чи подобається парк?	
4	Що у парку вам подобається найбільше?	
5	Що у парку вам найбільше не подобається?	
6	Що у парку ви хотіли б змінити?	
7	Якби ці зміни втілилися чи стали б ви відвідувати парк частіше?	

Відповідно до отриманих відповідей, 15 відвідувачів відвідують парк 3-5 разів на тиждень, 5 відвідувачів 1-2 рази на тиждень, 6 відвідувачів лише під час вихідних чи свят. Переважно парк відвідують опитані з метою проходу крізь нього на роботу, навчання, до магазину, що підтверджує думку про те, що парк переважно сприймається як транзитна зона. При цьому парк відвідувачам подобається, вони відмічають, що він зручний, спокійний, підходить для сімейних прогулянок. Найбільше вони цінують те, що парк знаходиться неподалік житлового масиву та ТЦ «Квадрат», тож їм зручно ходити до нього пішим ходом або заходити до нього після покупок. Також відвідувачів радує що парк тихий і до нього є вільний доступ, відсутні антисоціальні елементи. Проте в парку вони вбачають і недоліки. Це недостатнє освітлення, відсутність велосипедних доріжок, недостатня кількість лав та урн, різкі переходи між покриттям доріжок.

Щодо змін у парку, то значна частина відвідувачів висловилися за побудову спортивного майданчику. На їхню думку це важливо, оскільки має бути централізоване місце для заняття спортом. При цьому також вони вважають, що мають бути встановлені атракціони, оскільки нерідко парк відвідують родини з дітьми, особливо у вихідні та святкові дні. І також відвідувачі додали, що їм не вистачає яток з кавою та фуд-корту. Адже це дозволило б вирішити питання з харчуванням у громадському місці та дозволило б комфортно провести вільний час, надто, якщо йдеться про осінню та зимову пору року.

Водночас респонденти запевнили, що якщо запропоновані зміни будуть запроваджені, то вони будуть відвідувати парк частіше. І що важливо, то сприйматимуть його не як транзитну зону, а вважатимуть, що це буде їхнім постійним місцем відпочинку.

Тож, запропоновані зміни збігаються із тими, що були запропоновані у попередньому підрозділі. Для підтвердження цього, було проведено ще 1 опитування. Опитування 2. Оцінювання відвідувачами парку «Аврора» Дніпровського району м. Києва запропонованих змін щодо формування паркової зони. Питання оформлені у таблицю 3.2.2. Оцінювання відвідувачами парку «Аврора» Дніпровського району м. Києва запропонованих змін щодо формування паркової зони. Саме опитування було проведене 1 день. У ньому взяло участь 28 респондентів (19 жінок та 9 чоловіків) віком від 18 до 67 років. Спочатку їм було показано схему парку із запропонованими змінами та детально розписаною таблицею, що буде змінено і як відбуватиметься цей процес, а потім було запропоновано пройти опитування.

Таблиця 3.2.2

Оцінювання відвідувачами парку «Аврора» Дніпровського району м. Києва запропонованих змін щодо формування паркової зони

Номер п/п	Питання	Відповідь
1	Як ви ставитеся до запропонованих змін?	
2	Чи погоджується ви із таким принципом формування паркової зони?	
3	Як ви вважаєте, яку зону потрібно сформувати першою?	
4	Що найбільше вам сподобалося із запропонованого?	
5	Що не сподобалося?	
6	Що не потрібно змінювати?	

7	Чи будете ви відвідувати парк після запропонованих нововведень?
---	---

Відповідно до отриманих відповідей, респонденти переважно ставляться до запропонованого позитивно. Вони вважають, що парк потрібно оновлювати, формувати його під вимоги часу, формувати на його території нові зони. Деякі відвідувачі відповіли, що їм все одно, адже парк вони відвідують рідко, тому незалежно від запропонованих змін, вони не будуть частіше відвідувати парк. Також 5 респондентів відповіли, що вони проти запропонованих змін. На їхню думку, парк є місцем відпочинку, тож вводити там якісь зони, а особливо розважальну, є недоречним. Адже тоді буде порушена сама концепція паркової зони – спілкування людини з природою. Тобто, думки розділилися, і це чудово, адже це сприяє формуванню баченню ситуації зі сторони різних позицій.

Із таким принципом формування паркової зони погодилося 20 відвідувачів, а 8 виявилось проти. Це відображено на Рис. 3.2.1. Думка респондентів щодо доцільності формування паркової зони за даним принципом.

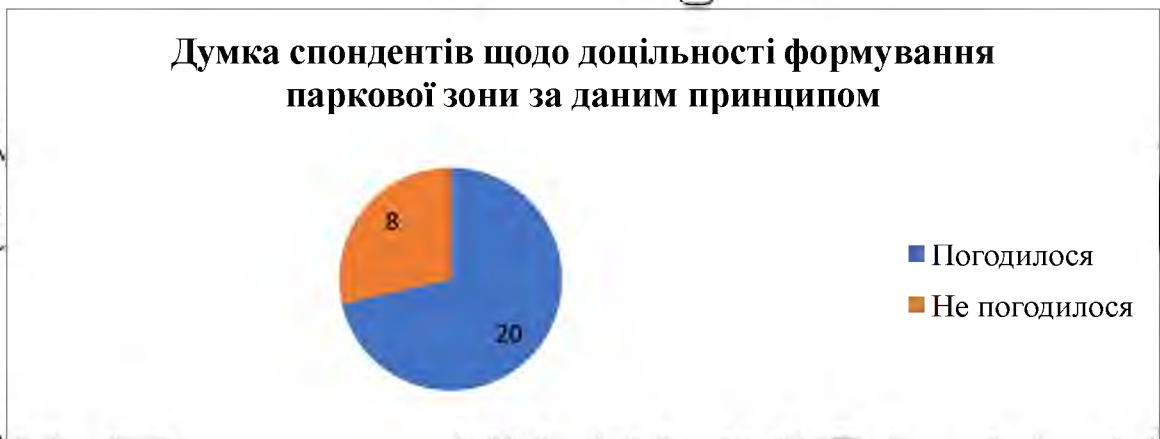

Рис. 3.2.1. Думка респондентів щодо доцільності формування паркової зони за даним принципом

Тож, можна побачити, що ідею підтримало 71% респондентів, а проти висловилося 29%. На думку тих хто погодився, парк повинен вилучати до себе

різні зони, щоб повністю забезпечувати потреби відвідувачів. Ті хто проти, вважають, що парк є суцільним місцем для відпочинку і таке зонування лише зіпсує ідею парку як «зеленого острівка» посеред міста.

При цьому з тих хто погодився, вважають, що найпершою має бути побудована спортивна зона. Її у парку не вистачає, оскільки спортсмени часто відвідують парк та проводять заняття на окремих галявинах, проте так вони лише заважають іншим відвідувачам. Частина відвідувачів просуває ідею, що найпершим має бути фуд-корт, тому що у холодню пору року по парку складно гуляти без кави. Молодь переважно висловилося за будівництво першочергово атракціонів, адже це дозволить активно відпочивати.

Респондентам найбільше сподобалося, що був застосований комплексний підхід. Було враховано потреби різних категорій, попрацьовано з картою, задіяно невикористовувані території. Проте не сподобалося, що основне скупчення споруд все одно знаходиться переважно у центральній зоні, а також що скупчення зон може призвести до збільшення шуму. Тож вони вважають, що не потрібно вводити розважальну зону або ж розмістити її віддалено від інших зон. Як наслідок відвідувачі запевнили, що будуть відвідувати парк після змін і намагатимуться частіше у ньому відпочивати.

Враховуючи отримані відповіді, що збігаються із прогнозами та запропонованими змінами, можна вважати, що перспективами Дніпровського району м. Києва, а саме паркових зон, є наступні тенденції.

По-перше, будівництво спортивних парків. Район є «молодіжним», тож очікувано, що населення потребує місць для спортивно-оздоровчого відпочинку, а також активного дозвілля. Відповідно, можна чекати як активне будівництво спортивних парків, так і розвиток спортивних майданчиків у паркових зонах.

По-друге, комплексність. Можна спрогнозувати, що формування паркових зон найближчим часом буде відбуватися з урахуванням максимально можливих зон, використання всієї території парку, розвитку нових функцій парку. Відповідно, кожний гектар парку буде виділений під окрему локацію.

По-третє, перетворення парку у соціокультурний простір. Парки перестануть бути просто місцями відпочинку та рекреації, вони стануть своєрідними хабами, що будуть збирати велику кількість відвідувачів. Тож основною функцією парку стане комунікативна, що і визначить популяризацію окремих зон парку.

По-четверте, акцентування уваги на локальних парках. Маленькі парки за типом «біля дому» стануть популярними серед відвідувачів. Їм буде приділятися більше уваги, на них буде виділятися більше коштів, вони стають досить відвідуваними. Це вплине на спорудження на їх території нових об'єктів та

формуванні нових зон. При цьому такі парки стануть місцями масового відпочинку, адже їх розташування дозволить відвідувати їх у піщій доступності.

Отже, було визначено, що більшість відвідувачів парку підтримують запропоновані міни. Також можна вважати, що тенденціями паркового будівництва Дніпровського району стануть комплексність, перетворення парку у соціокультурний простір, акцентування уваги на локальних парках, будівництво спортивних парків.

Таким чином, попрацювавши із картою парку «Аврора» Дніпровського району м. Києва, було визначено наступні зони парку, що передбачають зміни або створення. Це вхідна зона; фуд-корт; сухий басейн; спортивна зона; зона тихого відпочинку; культурна зона; розважальна зона (атракціони); адміністративна зона (господарче приміщення та туалети). Попри це бажано

покращити по всьому парку освітлення, обслуговуючі споруди (лавки та урни), акцентувати увагу на головній алеї, зробити умови для мало мобільних груп населення, розмістити інформаційні таблички, створити вело доріжки. Для підтвердження було проведено 2 опитування, які дали аналогічні результати.

Згідно них більшість відвідувачів підтримали зміни, особливо їх зацікавили формування спортивної зони, розважальної, фуд-кортів. Як наслідок, було

виявлено, що тенденціями паркового будівництва Дніпровського району у найближчий період стануть комплексність, перетворення парку у

соціокультурний простір, акцентування уваги на локальних парках, будівництво спортивних парків.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

ВИСНОВКИ

Тож, у кваліфікацій роботі було теоретично та практично вирішено проблеми формування паркових зон у Дніпровському районі міста Києва. Відповідно, було отримано наступні результати дослідження.

Описано питання паркових зон у розрізі районів Києва. Визначено, що парком є система природного середовища, яка виконує ряд функцій щодо відпочинку та релаксації людей, а також розміщена посеред міської забудови. Водночас єдиного визначення поняття не існує, так як призначення парків та тенденції їх формування постійно занають змін. Основними функціями паркових зон є культурно-пізнавальна, комунікативна, рекреаційна, компенсаторна, естетична. Використання функцій та умов сприяє створенню паркової культури.

При цьому на нинішньому етапі парк все частіше розглядається як соціокультурний та соціокомунікативний простір, певний хаб, із рядом зон та своєрідним плануванням. Також гостро постає питання формування спеціалізованих парків як місць для розвитку окремих напрямків діяльності населення, а саме спортивних, відпочинкових, культурних парків.

Проаналізовано існуючу ситуацію. У Дніпровському районі м. Києва можна визначити значну кількість паркових зон, що площею становлять п'яту частину від усіх зелених насаджень столиці. Сюди відносяться урочища, парки, сквери, бульвари, зелені зони. Дніпровський парк, парк «Аврора», парк «Перемога», Гідропарк, є найбільшими парками району. Вони водночас є і парками, і місцями відпочинку місцевого населення. Також варто зазначити, що особливостями паркових зон району є наявність водойм у багатьох зелених зонах, зручна транспортна система, розташування поруч із житловими масивами.

Визначено переваги та недоліки паркових зон району. Парк «Аврора» є невеликим парком, має 8 гектарів площі, розташований у Дніпровському районі Києва. Його місцезнаходження у житловому масиві поруч із іншими зеленими зонами та будинками є перевагами парку та сильними сторонами. Проте наявні недоліки. До них можна віднести незначну кількість малих архітектурних форм, різкий перехід у покритті доріжок, відсутність унікального стилю, відсутність виокремленої входної групи. Відповідно, потрібно проаналізувати всі переваги та

недоліки, щоб визначити конкретний план дій щодо покращення парку та зокрема, його відвідуваності.

Розроблено конкретні креки щодо формування паркових зон у Дніпровському районі м. Києва. Проаналізувавши карту зелених насаджень району, можна запропонувати удосконалити парк «Аврора». Він є локальним,

проте досить відвідуваним, оскільки знаходиться поруч із житловою забудовою.

Зокрема, можна запропонувати удосконалити парк «Аврора», створивши у ньому 8 зон. Це вхідна зона; фуд-корт; сухий басейн; спортивна зона; зона тихого відпочинку; культурна зона; розважальна зона (атракціони); адміністративна

зона (господарче приміщення та туалети). Також можна порекомендувати покращити по всьому парку освітлення, обслуговуючі споруди (лавки та урни), акцентувати увагу на головній алеї, зробити умови для мало мобільних груп населення, розмістити інформаційні таблички, створити вело доріжки. Введення таких зон дозволить розширити функції парку та створити його комплексне бачення, підвищити відвідуваність, забезпечити комфорт відвідувачів.

Охарактеризовано перспективи розвитку паркових зон Дніпровського району. Можна вважати, що тенденціями паркового будівництва району у парковій сфері у найближчі роки стануть комплексність, перетворення парку у соціокультурний простір, акцентування уваги на локальних парках, будівництво спортивних парків. Варто відзначити, що запровадження конкретних змін у парку «Аврора» дозволить підвищити його відвідуваність на 30%, так як будуть задоволені потреби різних категорій населення. При цьому парк буде відвідуват не тільки місцеве населення, але й жителі міста загалом. Все це дозволить перетворити парк у соціальний простір або хаб.

Таким чином, нині можна спостерігати за змінами до підходів у формуванні парків. Так, створюється паркова культура, де парк оформлюється у певному стилі, має споруди для забезпечення різних потреб населення, виступає місцем проведення активного дозвілля. При цьому враховуючи розвиток парків нині, можна визначити, що доцільним є створення паркового простору, що зонований на різні частини. Кожна зона відповідає окремим потребам населення

таа повинна забезпечувати функціонування всієї території парку. Зокрема, проаналізувавши карту парку «Аврора» у Дніпровському районі м. Києва, можна відзначити необхідність у кожному парку таких зон як: вхідна зона; фуд-корт; сухий басейн; спортивна зона; зона тихого відпочинку; культурна зона; розважальна зона (атракціони); адміністративна зона (господарче приміщення та туалети).

Їхнє облаштування дозволить збільшити відвідуваність кожного парку на третину.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

НУБІП України

1. Артюх О. А. Аналіз соціального середовища Дніпровського району м. Києва. Планування мобільної роботи з молоддю з використанням методу картування. Київ, 2016. 77 с.

2. Бехтер А. А. Екологічні проблеми рекреаційних зон міста Маріуполя. *Вісник ХНУ ім. В. М. Каразіна*. 2015. Вип. 6. С. 1-2.

3. Бойко Р. М. Програма комплексного розвитку зеленої зони м. Києва до 2010 р. та концепція формування зелених насаджень в центральній частині міста. Київ, 2009. 58 с.

4. Бондарчук Ю. С. Принципи проектування дитячого ігрового середовища в закладах громадського призначення. Харків, 2016. 310 с.

5. Вакулик І. І. Вікові дерева паркових зон сучасного мегаполісу як засіб комунікації. *Біоресурси і природокористування*. 2018. № 5. С. 156-162.

6. Вакуляк І. І. Паркові зони м. Києва як сегмент сучасної індустрії. *Науковий підйом*. 2018. № 8. С. 54-57.

7. Виконання робіт з проектування об'єкту «Капітальний ремонт благоустрою парку «Аврора» у Дніпровському районі». URL: <https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2019-03-12-002761-a> (дата звернення: 20.09.2022).

8. Вишневський А. В. Декоративні якості дерев та чагарників в озелененні та формуванні просторових композицій парку. *Вісник ЖНАУ*. 2021. Вип. 1. С. 89-93.

9. Вітюк І. Методика формування садово-паркових об'єктів. *Вісник Вінницького національного технічного університету*. 2020. Вип. 1. С. 1-2.

10. Войтків П. Конструктивно-географічні дослідження урбосистем. Львів, 2019. 118 с.

11. Гатальська Н. Д. Теоретико-методологічні аспекти формування естетики паркового середовища. Харків, 2020. 420 с.

12. Глибовець В. Д. Роль ландшафтного дизайну у розвитку сучасного міста (на прикладі міста Києва). *Економіка та соціальна географія*. 2013. Вип. 2. С. 223-232.

13. Денисюк Г. І. Антропогенне ландшафтознавство. Вінниця, 2012. 306

с.

14. Дідур І. Рекреаційне садово-паркове господарство. Вінниця, 2020.

328 с.

15. Дніпровський район (Київ). URL: [https://www.uk-ua.nina.az/%D0%94%D0%BD%D1%96%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B2%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9_%D1%80%D0%B0%D0%B9%D0%BE%D0%BD_\(%D0%9A%D0%B8%D1%97%D0%B2\).html](https://www.uk-ua.nina.az/%D0%94%D0%BD%D1%96%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B2%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9_%D1%80%D0%B0%D0%B9%D0%BE%D0%BD_(%D0%9A%D0%B8%D1%97%D0%B2).html) (дата звернення:

22.09.2022).

16. Дудин В. Б. Сучасний стан і перспективи розвитку ландшафтної архітектури, садово-паркового господарства, урбоекології та фіто меліорації. Львів, 2019. 334 с.

17. Завдання на виконання робіт із проектування: «Капітальний ремонт благоустрою парку «Аврора» у Дніпровському районі». Київ, 2019. 6 с.

18. Зубричев О. С. Сучасні перспективи розвитку рекреаційно-розважальних парків. *Мистецтвознавство, архітектура і будівництво*. 2014. Вип. 18. С. 1-7.

19. Іщук Ю. Архітектурно-художні особливості парків на територіях, наближених до аеропортів. *Актуальні виклики науки*. 2022. Вип. 5. С. 1-2.

20. Кадурія А. Основи озеленення населених місць: методичні вказівки для студентів 4-го курсу спеціальності 206 «Садово-паркове господарство». Одеса: Видавець С.Л. Назарчук, 2021. 36 с.

21. Казанцев Т. Зелени зони міст на варті прохолоди. Київ, 2016. 40 с.

22. Капітальний ремонт бюветного комплексу за адресою: вул. Івана Микитенка, 9 (парк «Аврора»). URL: <https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2021-05-24-000076-c> (дата звернення: 22.09.2022).

23. Клименко Ю. О. Тенденції зміни деревної рослинності київських парків, створених на базі лісів, із сосни звичайної. *Паркознавство та зелене будівництво*. 2009. № 2. С. 110-117.

24. Клименко Ю. О. Використання класифікації садово-паркових ландшафтів Л. І. Рубцова в проєктній роботі (на прикладі частини центральної зони парку «Феофанія» в Києві). *Наукові доповіді НУБіП*. 2010. Вип. 4. С. 10-23.

25. Ковальов Ю. М. Паркова зона у центрі Києва: оцінювання та перспектива розвитку. *Вісник Національного авіаційного університету*. 2020. Вип. 1. С. 1-10.

26. Ковальський В. Фактори, що впливають на формування та розміщення садово-паркових об'єктів. *Сучасні технології, матеріали і конструкції в будівництві*. 2016. Вип. 2. С. 69-73.

27. Ковтонюк А. І. Спонтанна флора та рослинність садово-паркових ландшафтів. Київ, 2021. 124 с.

28. Копієвська О. Р. Паркова індустрія. Київ, 2015. 210 с.

29. Крижановська Н. Основи ландшафтної архітектури та дизайну. Харків, 2019. 349 с.

30. Крупа Н.М. Консервація, реконструкція та реставрація садово-паркових об'єктів. Біла Церква, 2016. 93 с.

31. Кухтар Д. Оцінка рівня озелення урбоекосистеми міста. *Науково-технічний журнал*. 2021. № 1. С. 33-45.

32. Кучерявий В. П. Озеленення населених місць. Львів: «Новий Світ – 2000», 2020. 662 с.

33. Лавров В. В. Наукова основа розвитку парково-лісової екосистеми в аспекті великого міста. Київ, 2021. 68 с.

34. Лисюк К. О. Шляхи формування екологічної мережі на урбанізованих територіях. Одеса, 2017. 70 с.

35. Макеєва О. В. Екологічне обґрунтування формування регіональної екологічної мережі. *Сторінка молодого вченого*. 2018. № 1. С. 150-152.

36. Мезенцев К. Публічні простори Києва: забезпеченість населення та сучасна трансформація. *Академія*. 2011. Вип. 2. С. 9-17.

37. Мезенцева Н. Відкриті публічні простори Києва в контексті соціально-просторового підходу. *Економічна та соціальна географія*. 2018. № 80. С. 18-27.

38. Мельничук Н. Еколого-біологічні основи формування садово-паркових композицій груп парків міста Львова. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2019. № 6. С. 9-13.

39. Мірошник Н. В. Наукові основи інтегрального оцінювання паркових лісових екосистем в умовах великого міста. Київ, 2021. 68 с.

40. Мотуз В. В. Про заходи, спрямовані на збереження зелених територій міста Києва. Київ, 2020. 19 с.

41. Отаренко Ю. Посібник з реконструкції та благоустрою паркових зон. Київ, 2020. 55 с.

42. Олексійченко Н. О. Характеристика меморіальних парків венної тематики в м. Київ. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2013. Вип. 23. С. 126-131.

43. Парк Аврора. URL: <https://kyivmaps.com/places/park-avroga> (дата звернення: 22.09.2022).

44. Плешкановська А. М. Архітектурно-планувальна організація території Дніпровського району м. Києва. Київ, 2014. 78 с.

45. Плешкановська А. М. Типи схем організації зелених зон міст. *Архітектурний вісник КНУБА*. 2020. Вип. 1. С. 185-192.

46. Погосян В. В. Концепція інтегрованого розвитку м. Вінниця 2030. Вінниця, 2018. 153 с.

47. Попсуй А. Ірпінь – місто інвестицій. Ірпінь, 2016. 56 с.

48. Потапчук І. Проект міського парку. Рівне, 2020. 33 с.

49. Прокопенко С. В. Сучасний парк активного відпочинку: особливості формування. *Інноватика в освіті, науці та бізнесі: виклики та можливості*. 2020. Вип. 1. С. 552-558.

50. Радченко В. Г. Роль ботанічних садів і дендропарків у збереженні та збагаченні біологічного різноманіття урбанізованих територій. Київ, 2013. 304 с.

51. Редко В. Є. Перспективи паркового туризму. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2015. Вип. 13. С. 59-62.

52. Роговський С. В. Термінологічний словник-довідник фахівця з садово-паркового будівництва і ландшафтної архітектури. Київ: КНТ, 2017. 140 с.

53. Синько Б. Реконструкція та благоустрій паркових зон. Київ, 2020. 64 с.

54. Синько Б. Реконструкція та благоустрій паркових зон: з чого почати та як успішно втілити проєкт. Київ, 2021. 103 с.

55. Сисак В. О. Проблеми розвитку паркової системи України. *Архітектурний вісник КНУБА*. 2013. Вип. 1. С. 201-212.

56. Скоріненко Л. І. Садово-паркове мистецтво. Миколаїв, 2014. 200 с.

57. Ставлення жителів Микільської Слобідки до розширення паркової зони мікрорайону. URL: <http://ussresearch.org.ua/index.php/ukr/our-dosl-ukr/res-dosl-ukr/115-mykilska-slobidka-2021-opytuvannia-ukr> (дата звернення: 22.09.2022).

58. Стеблецька Ю. Планування розвитку м. Києва. *Географія*. 2014. Вип. 1. С. 70-73.

59. Стратегічний план розвитку КП УЗН Дніпровського району на середньостроковий період з 2020 по 2022 роки. Київ, 2019. 40 с.

60. Стратегія розвитку Дніпровського району м. Києва на 2012-2025 рр. Київ, 2011. 99 с.

61. Схема зонування територій м. Києва. Київ, 2015. 103 с.

62. Ткаченко Т. М. Зелені конструкції як ефективний спосіб стабілізації та поліпшення стану довкілля урбоценозів (на прикладі Соломянського району м. Києва). *Екологічна безпека та збалансоване ресурсовикористання*. 2018. № 1. С. 46-56.

63. У Києві створено понад 740 парків та екверів. URL: https://kyivcity.gov.ua/news/u_kiyevi_stvoreno_ponad_740_parkiv_ta_skveriv/ (дата звернення: 26.08.2022).

64. Царик Л. Рациональне природокористування і охорона природи: до проблем озеленення і ролі паркових комплексів у функціонуванні урбоекосистеми. *Наукові записки*. 2016. № 1. С. 263-270.

65. Чонгов А. Об'ємно-просторова структура насаджень парків-пам'яток садово-паркового мистецтва. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2013. Вип. 23. С. 318-322.

66. Шангіна Л. Київ: загальні характеристики та концептуальні підходи до визначення напрямів розвитку. *Національна безпека і оборона*. 2005. № 11. С. 3-9.

67. Шепелюк М. *Ландшафтна архітектура*. Луцьк, 2019. 50 с.

68. Шурова В. А. Прийоми реконструкції «парків культури і відпочинку» в пострадянських країнах. *Науковий огляд*. 2018. № 1 С. 24-27.

69. Яловенко А. С. Характеристика паркових зон міст. *Вісник Дніпропетровського державного аграрного університету*. 2010. Вип. 15. С. 71-

79.

ДОДАТКИ

Додаток А

ЦЕНТРАЛЬНА ЗОНА ПАРКУ «АВРОРА»

Додаток Б

ПІВНІЧНА ЧАСТИНА ПАРКУ «АВРОРА»

Додаток В

ПІВДЕННА ЧАСТИНА ПАРКУ «АВРОРА»

Додаток Г

ЗАХІДНА ЧАСТИНА ПАРКУ «АВРОРА»

Додаток Д

НУ

НУ

НУ

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України